

No. 38311

**Finland
and
Bosnia and Herzegovina**

Agreement on the promotion and protection of investments between the Government of the Republic of Finland and Bosnia and Herzegovina. Helsinki, 1 November 2000

Entry into force: *8 December 2001, in accordance with article 17*

Authentic texts: *Bosnian, Croatian, English, Finnish and Serbian*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Finland, 12 March 2002*

**Finlande
et
Bosnie-Herzégovine**

Accord relatif à la promotion et à la protection des investissements entre le Gouvernement de la République de Finlande et la Bosnie-Herzégovine. Helsinki, 1 novembre 2000

Entrée en vigueur : *8 décembre 2001, conformément à l'article 17*

Textes authentiques : *bosnien, croate, anglais, finnois et serbe*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Finlande, 12 mars 2002*

[BOSNIAN TEXT — TEXTE BOSNIEN]

SPORAZUM

O

UNAPREĐENJU I ZAŠTITI INVESTICIJA

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE FINSKE

I

BOSNE I HERCEGOVINE

Vlada Republike Finske i Bosna i Hercegovina u daljem tekstu: "Ugovorne strane",

U želji da prošire i intenziviraju ekonomsku saradnju između dvije države na osnovama ravnopravnosti i uzajamne koristi;

Sa namjerom da stvaraju i održavaju povoljne uslove za veće investiranje investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane;

Uvidjevši da će unapređenje i recipročna zaštita takvih investicija po ovom Sporazumu doprinijeti stimulaciji poslovne inicijative i povećati ekonomski prosperitet obje države;

Uvidjevši da razvoj ekonomskih i poslovnih veza može unaprijediti poštivanje međunarodno priznatih radnih prava;

Slažući se da ovi ciljevi mogu biti postignuti bez umanjivanja opće primjene zdravstvenih, sigurnosnih i mjera zaštite okoline.

Sporazumjele su se kako slijedi:

**Član 1.
Definicije**

U svrhe ovog Sporazuma:

1. Izraz "investicija" označava svaku vrstu sredstava uspostavljenih ili ostvarenih od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa zakonima i propisima druge Ugovorne strane uključujući, posebno, mada ne isključivo:

- a) pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i bilo koja druga imovinska prava kao što su hipoteke i retenciona prava, zaloge, zakupi, plodouživanje ili druga obezbjeđenja;
- b) udjele, dionice, obveznice i bilo koji drugi oblik učešća u kompanijama;
- c) potraživanja novca ili bilo kojeg izvršenja koje ima ekonomsku vrijednost;
- d) prava intelektualne svojine kao što su patenti, autorska prava, trgovinski znakovi i njima srodna prava, industrijski dizajni, poslovna imena i geografske oznake kao i tehnički procesi, good-will i know-how;
- e) poslovne koncesije date zakonom, administrativnom odlukom ili po ugovoru, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, vađenje ili iskorištavanje prirodnih resursa.

Investicije izvršene na teritoriji jedne Ugovorne strane od strane bilo kojeg pravnog subjekta te iste Ugovorne strane, a koje su u stvarnosti posjednovane ili kontrolisane od strane investitora druge Ugovorne strane bit će na isti način smatrane investicijama investitora te druge Ugovorne strane ako su izvršene u skladu sa zakonima i propisima prve Ugovorne strane.

Bilo koja kasnija promjena oblika u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana neće uticati na njihov karakter kao investicija, pod uslovom da je takva promjena u skladu sa zakonima i propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena.

2. Izraz "investitor" označava za svaku Ugovornu stranu slijedeće subjekte koji investiraju na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa zakonima te druge Ugovorne strane i odredbama ovog Sporazuma:

- a) u odnosu na Finsku:
  - i) bilo koje fizičko lice koje je državljanin Finske u skladu sa njenim zakonima;
  - ii) bilo koje pravno lice kao što je kompanija, korporacija, preduzeće, partnerstvo, poslovno udruženje, institucija ili organizacija, osnovano ili konstituisano u skladu sa zakonima i propisima Finske i koje ima svoje

sjedište na prostoru pod nadležnošću Finske, bilo profitno ili neprofitno i bilo da je sa ograničenom ili neograničenom odgovornosti.

b) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu:

- i) fizička lica koja uživaju status državljana Bosne i Hercegovine prema zakonu koji je na snazi u Bosni i Hercegovini, ako imaju stalni boravak ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;
- ii) pravna lica osnovana u skladu sa zakonima na snazi u Bosni i Hercegovini koja imaju svoje registrovano sjedište, centralnu upravu ili glavno mjesto poslovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine, bilo profitna ili neprofitna i bilo da su sa ograničenom ili neograničenom odgovornosti.

3. Izraz "prihod" označava iznos dobiven od investicije u određenom vremenskom periodu i posebno, mada ne isključivo, uključuje rojalitete ili licencne naknade, profite, kamatu, dividende, prihode od kapitala, naknade i druge kompenzacije.

Reinvestirani prihodi uživat će isti tretman kao i originalna investicija.

4. Izraz "teritorija" označava:

- a) u odnosu na Finsku: kopnenu teritoriju, unutrašnje vode i teritorijalno more Finske i zračni prostor iznad, kao i pomorske zone iza teritorijalnog mora, uključujući morsko dno i podzemlje, nad kojima Finska vrši suverena prava ili nadležnost, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima na snazi i međunarodnim zakonom, u svrhe vadenja i iskorištavanja prirodnih resursa takvih područja.
- b) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, morsko dno i podzemlje i zračni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse;

Član 2.

Unapređenje i zaštita investicija

1. Svaka Ugovorna strana će ohrabrivati uslove za investitore druge Ugovorne strane da investiraju na njenoj teritoriji i i stvarati povoljne, stabilne i transparentne dopustit će takve investicije u okviru svojih zakona i propisa
2. Investicijama i prihodima investitora bilo koje Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i pravičan tretman i uživat će punu zaštitu i sigurnost na teritoriji druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim

ili diskriminatorskim mjerama, ometati kupovinu, proširivanje, funkcionisanje, upravljanje, održavanje, korištenje, uživanje i prodaju ili drugo raspolaganje investicijama investitora druge Ugovorne strane na svojoj teritoriji.

Član 3.

Nacionalni tretman i tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka Ugovorna strana će na svojoj teritoriji odobriti investicijama i prihodima investicija investitora druge Ugovorne strane tretman koji ni u kom slučaju neće biti manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
2. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti investitore druge Ugovorne strane, u pogledu njihovog proširivanja, upravljanja, održavanja, korištenja, uživanja ili raspolaganja njihovim investicijama, tretmanu manje povoljnom od onog koji odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
3. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji zvesti mandatne mjere na investicije investitora druge Ugovorne strane u pogledu kupovine materijala, sredstava za proizvodnju, operacija, transporta, marketinga njenih proizvoda ili sličnih naloga koji imaju nerazumne ili diskriminatorne efekte.

Član 4.

Izuzeci

Odredbe ovog Sporazuma neće biti sačinjene tako da obavezuju jednu Ugovornu stranu da na investitore druge Ugovorne strane proširi korist bilo kojeg tretmana, prednosti ili povlastice koji rezultiraju iz:

- a) bilo koje postojeće ili buduće zone slobodne trgovine, carinske unije, zajedničkog tržišta, ekonomske i monetarne unije ili drugog sličnog sporazuma o ekonomskoj integraciji uključujući sporazume o regionalnom tržištu rada čija je jedna od Ugovornih strana članica ili to može postati; ili
- b) bilo kojeg međunarodnog sporazuma za izbjegavanje dvostrukog oporezivanja ili drugog međunarodnog sporazuma koji se odnosi na oporezivanje, ili
- c) bilo kojeg multilateralnog sporazuma koji se u cijelosti ili djelimično odnosi na investicije.

Član 5.

Nacionalizacija i eksproprijacija

1. Investicije investitora Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane neće biti eksproprisane, nacionalizirane, ili podvrgnute bilo kakvim mjerama, direktno ili indirektno, koje imaju isti efekat kao i eksproprijacija ili nacionalizacija (u daljem tekstu: "eksproprijacija") izuzev u svrhu koja je u javnom interesu, na nediskriminatorskoj osnovi, u skladu sa propisanim pravnim postupkom i uz brzu, adekvatnu i efektivnu kompenzaciju.
2. Takva kompenzacija će predstavljati vrijednost eksproprisane investicije neposredno prije eksproprijacije ili prije nego predstojeća eksproprijacija bude javno poznata, zavisno od toga šta je ranije. Vrijednost će biti utvrđena u skladu sa općeprihvaćenim principima procjene uzimajući u obzir, inter alia, investirani kapital, revalorizovanu nabavnu vrijednost, porast tržišne vrijednosti, tekuće prihode, planirana kretanja budućih prihoda, goodwill i druge bitne faktore.
3. Kompenzacija će biti u potpunosti ostvariva i bit će plaćena bez odgađanja. Uključivat će kamatu po komercijalnoj stopi uspostavljenoj na tržišnim osnovama za valutu plaćanja od datuma izvlaštenja eksproprisane imovine do datuma stvarnog plaćanja.
4. Investitor čije investicije su eksproprisane, imat će pravo na hitno preispitivanje pred sudovima ili drugim nezavisnim organima te Ugovorne strane, njegovog slučaja i procjene njegovih investicija u skladu sa principima utvrđenim u ovom članu.

Član 6.

Kompenzacija za gubitke

1. Investitorima bilo koje Ugovorne strane čije investicije na teritoriji druge Ugovorne strane trpe gubitke usljed rata ili drugog oružanog sukoba, državnog vanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda na teritoriji te druge ugovorne strane, bit će od te druge Ugovorne strane odobren tretman, u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenzacije ili drugog rješenja, ne manje povoljan od onog koji ta Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima najpovlaštenije nacije, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
2. Bez štete po stav 1. ovog člana, investitorima jedne Ugovorne strane koji u bilo kojem od slučajeva navedenih u tom stavu, trpe gubitke na teritoriji druge Ugovorne strane, a koji rezultiraju iz.
  - a) rekvizicije njihove investicije ili njenog dijela od strane snaga ili vlasti druge Ugovorne strane, ili

- b) uništavanja njihove investicije ili njenog dijela od strane snaga ili vlasti druge Ugovorne strane, koje nije bilo prouzrokovano borbenom akcijom ili nije bilo iziskivano potrebom situacije,

bit će odobrena od strane druge Ugovorne strane restitucija ili kompenzacija koja će u svakom slučaju biti brza, adekvatna i efektivna i u odnosu na rezultirajuću kompenzaciju, bit će ostvariva, plaćena bez odgađanja i uključivat će kamatu po komercijalnoj stopi uspostavljenoj na tržišnoj osnovi za valutu plaćanja od datuma rekvizicije ili uništavanja do datuma stvarnog plaćanja.

- 3. Investitori čije investicije trpe gubitke u skladu sa stavom 2. ovog člana, imat će pravo na hitno preispitivanje, pred sudovima ili drugim nadležnim organima te Ugovorne strane, svog slučaja i procjene njihovih investicija u skladu sa principima utvrđenim u stavu 2. ovog člana.

Član 7. Transferi

- 1. Svaka Ugovorna strana osigurat će investitorima druge Ugovorne strane slobodan transfer njihovih investicija, u i iz svoje teritorije. Transfer plaćanja koja se odnose na investicije, uključivat će posebno, mada ne isključivo:
  - a) glavne i dodatne iznose za održavanje, razvoj ili povećanje investicije;
  - b) prihode;
  - c) naknade ostvarene od potpune ili djelimične prodaje ili raspolaganja investicijom, uključujući prodaju udjela;
  - d) iznose potrebne za plaćanje troškova koji proizilaze iz djelatnosti investicije, kao što su otplate zajmova, plaćanja rojaliteta, naknada za upravljanje, licencnih naknada ili drugih sličnih troškova;
  - e) kompenzaciju plativu u skladu sa Članovima 5. i 6.
  - f) plaćanja koja proizilaze iz rješavanja spora;
  - g) zarade i druga primanja osoblja angažovanog iz inostranstva koje radi u vezi sa investicijom.
- 2. Svaka Ugovorna strana će nadalje osigurati, da transferi navedeni u stavu 1. ovog člana budu izvršeni bez bilo kakvog ograničenja ili odgađanja u slobodno konvertibilnoj valuti i po važećem tržišnom kursu valute koji se primjenjuje na datum transfera za valutu koja treba biti transferirana.

3. U slučaju nepostojanja tržišta stranih valuta, kurs koji će se koristiti bit će zadnji kurs valute koji važi za konverziju valuta u Specijalna Prava Vučenja.

Član 8.

Subrogacija

Ako Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila izvrši plaćanje na osnovu obeštećenja, garancije ili ugovora o osiguranju od nekomercijalnih rizika datih u odnosu na investiciju investitora na teritoriji druge Ugovorne strane, druga Ugovorna strana priznat će prenos bilo kojeg prava ili zahtjeva takvog investitora prvo spomenutoj Ugovornoj strani ili agenciji koju je ona odredila i pravo prvo spomenutoj Ugovornoj strani ili agenciji koju je ona odredila da vrši putem na način subrogacije bilo koje takvo pravo ili zahtjev do istog obima kao i njen pravni predhodnik.

Član 9.

Rješavanje sporova između investitora i Ugovorne strane

1. Bilo koji spor koji se može pojaviti između jedne Ugovorne strane i investitora druge ugovorne strane u vezi sa investicijom na teritoriji te druge Ugovorne strane bit će riješen prijateljski putem konsultacija i pregovora.
2. Ako se spor ne može riješiti u skladu sa stavom 1. ovog člana u roku od tri mjeseca od datuma kada je bilo koja strana u sporu tražila prijateljsko rješavanje, odnosno investitor može podnijeti spor:
  - a) nadležnom sudu ili administrativnom tribunalu Ugovorne strane na čijoj teritoriji je izvršena investicija; ili
  - b) ad hoc arbitražnom tribunalu koji, osim ako nije drugačije dogovoreno od strana u sporu, će biti uspostavljen prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih Nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili
  - c) Međunarodnom centru za rješavanje investicionih sporova (u daljem tekstu "Centar") na rješavanje putem komisije za pomirenje ili arbitražnog tribunala, ustanovljenog po Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Washington-u 18. marta 1965. (u daljem tekstu: "Konvencija").
3. Investitor koji je podnio spor u skladu sa stavom 2. a) ovog člana uprkos tome, može se obratiti jednom od arbitražnih tribunala navedenih u stavu 2. b) i c) ovog člana ako, prije nego što nacionalni sud donese presudu po predmetu, investitor izjavi da neće dalje nastavljati slučaj putem nacionalnih procedura i povuče slučaj

4. Nijedna Ugovorna strana neće nastaviti posredstvom diplomatskih kanala bilo koji spor koji je pokrenut pred Centrom, osim ako:
  - a) generalni sekretar Centra, ili komisija za posredovanje ili arbitražni tribunal konstituisan po Konvenciji, ne odluči da spor nije pod jurisdikcijom Centra; ili
  - b) druga Ugovorna strana bude propustila da se povinuje ili da ispoštuje bilo koju odluku donesenu od strane arbitražnog tribunala.
5. Arbitražna odluka zasnivat će se na:
  - odredbama ovog Sporazuma;
  - zakonima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena uključujući pravila koja se odnose na sukobe zakona; i
  - pravilima i općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.
6. Arbitražna odluka bit će konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i bit će izvršena u skladu sa zakonom odnosno Ugovorne strane.
7. Tokom arbitražnih ili procedura izvršenja Ugovorna strana neće se pozivati u vidu odbrane, prigovora, protuzahajeva, prava na odštetu ili bilo kojeg drugog razloga, da je obeštećenje ili drugu kompenzaciju za svu ili dio navodne štete primila ili će primiti od investitora koji je strana u sporu, shodno ugovoru o osiguranju ili garanciji od nekomercijalnih rizika.

Član 10. Konsultacije

Po zahtjevu jedne Ugovorne strane, druga Ugovorna strana će, bez nepotrebnog odlaganja, započeti konsultacije vezane za tumačenje i primjenu ovog Sporazuma. Takve konsultacije bit će održane između nadležnih tijela Ugovornih strana na mjestu i u vrijeme dogovorenim putem odgovarajućih kanala.

Član 11. Rješavanje sporova između Ugovornih strana

1. Sporovi između Ugovornih strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma bit će, ako je to moguće, rješavani putem konsultacija i pregovora posredstvom diplomatskih kanala.
2. Ako se spor između Ugovornih strana ne može riješiti u skladu sa stavom 1. ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva za rješavanjem, spor će na zahtjev bilo koje Ugovorne strane biti podnesen arbitražnom tribunalu od tri člana.

3. Takav arbitražni tribunal bit će konstituiran za svaki pojedini slučaj na slijedeći način. U roku od dva mjeseca od datuma prijema zahtjeva za arbitražu, svaka Ugovorna strana imenovat će jednog člana tribunala. Ta dva člana zatim će izabrati državljanina treće države koji će po odobrenju dviju Ugovornih strana biti imenovan predsjedavajućim tribunala. Predsjedavajući će biti imenovan u roku od dva mjeseca od dana imenovanja druga dva člana.
4. Ako u toku perioda određenom u stavu 3. ovog člana nisu izvršena potrebna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može pozvati Predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši bilo koja potrebna imenovanja. Ako je Predsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, Potpredsjednik će biti pozvan da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Potpredsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je takođe spriječen da obavi navedenu funkciju, bit će pozvan slijedeći po rangu član Međunarodnog suda pravde, koji nije državljanin nijedne od Ugovornih strana, da obavi potrebna imenovanja.
5. Tribunal će odrediti svoj vlastiti postupak.
6. Arbitražni tribunal donijet će svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će konačna i obavezujuća za obje Ugovorne strane.
7. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog člana tribunala i svog predstavljanja u arbitražnim procedurama; troškove Predsjednika i ostale troškove Ugovorne strane će snositi u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci naložiti da veći dio troškova snosi jedna od Ugovornih strana, i ta odluka bit će obavezujuća za obje Ugovorne strane.
8. Spor neće biti podnesen međunarodnom arbitražnom tribunalu prema odredbama ovog člana, ako je isti spor pokrenut pred drugim međunarodnim arbitražnim sudom ili tribunalom prema odredbama Člana 9. za vrijeme dok je na sudu ili tribunalu. To neće ometati mogućnost rješavanja spora u skladu sa stavom 1. ovog člana.
9. Pitanja koja su predmetom spora navenog u stavu 1. ovog člana bit će riješena u skladu sa odredbama ovog Sporazuma i općepriznatim principima međunarodnog prava.

Član 12. Dozvole

1. Svaka Ugovorna strana će, u skladu sa svojim zakonima i propisima, povoljno tretirati molbe koje se odnose na investicije i ekspeditivno dodijeljivati potrebne dozvole koje su zahtjevane na njenoj teritoriji u vezi sa investicijama investitora druge Ugovorne strane

2. Svaka Ugovorna strana će, u skladu sa svojim zakonima i propisima, odobriti privremeni ulazak i boravak i osigurati bilo koju neophodnu prateću dokumentaciju fizičkim licima koja su zaposlena iz inostranstva kao rukovodioci, menadžeri, stručnjaci ili tehničko osoblje u vezi sa investicijom investitora druge Ugovorne strane, a koji su neophodni za preduzeće onoliko dugo do kada ta lica ispunjavaju zahtjeve ovog stava, kao i odobriti privremeni ulazak i boravak članovima njihovih porodica (supružnik i maloljetna djeca) za isti period kao i zaposlenim licima.

Član 13.

Primjena drugih pravila

1. Ako odredbe zakona jedne od Ugovornih strana ili obaveze prema međunarodnom zakonu koje već postoje ili su naknadno uspostavljene između Ugovornih strana kao dodatak ovom Sporazumu sadrže pravila, bilo opća ili posebna, koja daju pravo investicijama investitora druge Ugovorne strane na tretman povoljniji od onog koji je dat ovim Sporazumom, takva pravila će do mjere do koje su povoljnija za investitora, imati prednost nad ovim Sporazumom onoliko dugo koliko traju.
2. Svaka Ugovorna strana će se pridržavati bilo koje druge obaveze koju može imati u odnosu na posebnu investiciju investitora druge Ugovorne strane.

Član 14.

Primjena sporazuma

Odredbe ovog Sporazuma primjenjivat će se na buduće investicije izvršene od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane, i isto tako na investicije koje, u skladu sa zakonima Ugovorne strane, postoje na datum kada je ovaj Sporazum stupio na snagu. Međutim, odredbe ovog Sporazuma neće se primjenjivati na zahtjeve koji proizilaze iz događaja koji su se desili ili zahtjeve nastale prije njegovog stupanja na snagu.

Član 15.

Opći izuzeci

1. Ništa u ovom Sporazumu neće biti sačinjeno tako da sprječava Ugovornu stranu od preduzimanja bilo kakve akcije potrebne za zaštitu njenih osnovnih sigurnosnih interesa u vrijeme rata ili oružanog sukoba, ili drugih vanrednih situacija u međunarodnim odnosima.
2. Ništa u ovom Sporazumu neće biti sačinjeno tako da sprječava Ugovorne strane od preduzimanja bilo kakvih mjera neophodnih za održavanje javnog reda, pod uslovom da takve mjere nisu primijenjene na način koji bi predstavljao sredstvo

svojevoljne ili nepravedne diskriminacije od Ugovorne strane, ili prikrivenog ograničenja investicije.

3. Odredbe ovog Sporazuma neće se primjenjivati na Članove 5. i 6. ovog Sporazuma.
4. Odredbe ovog Sporazuma primjenjivat će se u skladu sa klauzulom Najpovlaštenije nacije i Nacionalnog tretmana WTO-a.

Član 16. Transparentnost

1. Svaka Ugovorna strane će bez odlaganja objaviti ili na drugi način učiniti javno dostupnim svoje zakone, propise, procedure i administrativna pravila i sudske odluke o općoj primjeni kao i međunarodne sporazume koji mogu uticati na investicije investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane.
2. Ništa u ovom Sporazumu neće zahtijevati od Ugovorne strane da daje ili dozvoljava pristup bilo kojoj povjerljivoj ili vlasničkoj informaciji, uključujući informaciju vezanu za konkretne investitore ili investicije, čije bi objavljivanje bilo u suprotnosti zakonima koji štite povjerljivost ili bi štetilo zakonitim komercijalnim interesima konkretnog investitora.

Član 17. Stupanje na snagu, trajanje i prestanak

1. Svaka Ugovorna strana obavijestit će drugu u pismenoj formi o izvršenju internih zakonskih formalnosti koje se zahtijevaju na njenoj teritoriji za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Ovaj Sporazum stupit će na snagu trideset dana nakon datuma prijema posljednje obavijesti. Ratifikacioni dokumenti razmijenit će se što je prije moguće.
2. Ovaj Sporazum ostat će na snazi za period od dvadeset (20) godina od datuma njegovog stupanja na snagu i nastavit će da važi osim ako se ne otkáže u skladu sa stavom 3. ovog člana.
3. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj Sporazum na kraju početnog perioda od dvadeset (20) godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.
4. U odnosu na investicije izvršene ili stečene prije datuma prestanka ovog Sporazuma, odredbe svih drugih članova ovog Sporazuma ostat će na snazi za daljnji period od dvadeset (20) godina od tog datuma prestanka.

[CROATIAN TEXT — TEXTE CROATE]

S P O R A Z U M

O

PROMICANJU I ZAŠTITI INVESTICIJA

IZMEĐU

VLADE REPUBLIKE FINSKE

I

BOSNE I HERCEGOVINE

Vlada Republike Finske i Bosna i Hercegovina u daljem tekstu: "Ugovorne strane",

U želji proširenja i intenziviranja gospodarske suradnje između dvije države na osnovama ravnopravnosti i uzajamne koristi;

Sa namjerom stvaranja i održavanja povoljnih uvjeta za veće investiranje investitora jedne Ugovorne strane na teritoriju druge Ugovorne strane;

Uvidjevši da će promicanje i recipročna zaštita takvih investicija po ovom Sporazumu doprinijeti stimuliranju poslovne inicijative i povećati gospodarski prosperitet obje države,

Uvidjevši da razvoj gospodarskih i poslovnih veza može unaprijediti poštivanje međunarodno priznatih radnih prava;

Slažući se da ovi ciljevi mogu biti postignuti bez umanjivanja opće primjene zdravstvenih, sigurnosnih i mjera zaštite okoliša.

Sporazumjele su se kako slijedi:

Članak 1. Definicije

U svrhe ovog Sporazuma:

1. Izraz "investicija" označava svaku vrstu sredstava uspostavljenih ili ostvarenih od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriju druge Ugovorne strane sukladno zakonima i propisima druge Ugovorne strane uključujući, osobito, mada ne isključivo:

- a) pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i bilo koja druga imovinska prava kao što su hipoteke i retenciona prava, zaloge, zakupe, plodouživanje ili druga osiguranja;
- b) udjele, dionice, obveznice i bilo koji drugi oblik sudjelovanja u kompanijama;
- c) potraživanja novca ili bilo kojeg izvršenja koje ima ekonomsku vrijednost;
- d) prava intelektualne svojine kao što su patenti, autorska prava, trgovinski znakovi i njima srodna prava, industrijski dizajni, poslovna imena i zemljopisne oznake kao i tehnički procesi, good-will i know-how;
- e) poslovne koncesije date zakonom, administrativnom odlukom ili po ugovoru, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, vađenje ili iskorištavanje prirodnih resursa.

Investicije izvršene na teritoriju jedne Ugovorne strane od strane bilo kojeg pravnog subjekta te iste Ugovorne strane, a koje su u stvarnosti posjednovane ili kontrolirane od strane investitora druge Ugovorne strane bit će na isti način smatrane investicijama investitora te druge Ugovorne strane ako su izvršene sukladno zakonima i propisima prve Ugovorne strane.

Bilo koja kasnija promjena oblika u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana neće utjecati na njihov karakter kao investicija, pod uvjetom da je takva promjena sukladno zakonima i propisima Ugovorne strane na čijem teritoriju je investicija izvršena.

2. Izraz "investitor" označava za svaku Ugovornu stranu slijedeće subjekte koji investiraju na teritoriju druge Ugovorne strane sukladno zakonima te druge Ugovorne strane i odredbama ovog Sporazuma:

- a) u odnosu na Finsku:
  - i) bilo koju fizičku osobu koja je državljanin Finske sukladno njenim zakonima,

- ii) bilo koju pravnu osobu kao što je kompanija, korporacija, poduzeće, partnerstvo, poslovno udruženje, institucija ili udruga, utemeljeno ili konstituirano sukladno zakonima i propisima Finske i koje ima svoje sjedište na prostoru pod nadležnošću Finske, bilo da je profitna ili neprofitna i bilo da je sa ograničenom ili neograničenom odgovornosti.
- b) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu:
- j) fizičke osobe koje uživaju status državljana Bosne i Hercegovine prema zakonu koji je na snazi u Bosni i Hercegovini, ako imaju stalno prebivalište ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;
  - ii) pravne osobe utemeljene sukladno zakonima na snazi u Bosni i Hercegovini koja imaju svoje registrirano sjedište, centralnu upravu ili glavno mjesto poslovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine, bilo da su profitna ili neprofitna i bilo da su sa ograničenom ili neograničenom odgovornosti.
3. Izraz "prihod" označava iznos dobiven od investicije u određenom vremenskom periodu i osobito, mada ne isključivo, uključuje rojalitete ili licencne naknade, profite, kamatu, dividende, prihode od kapitala, naknade i druga kompenziranja.

Reinvestirani prihodi uživat će isti tretman kao i originalna investicija.

4. Izraz "teritorij" označava:

- a) u odnosu na Finsku: kopneni teritorij, unutarnje vode i teritorijalno more Finske i zračni prostor iznad, kao i pomorske zone iza teritorijalnog mora, uključujući morsko dno i podzemlje, nad kojima Finska vrši suverena prava ili nadležnost, sukladno svojim nacionalnim zakonima na snazi i međunarodnim zakonom, u svrhe vađenja i iskorištavanja prirodnih resursa takvih područja.
- b) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu: sav kopneni teritorij Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, morsko dno i podzemlje i zračni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a suglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse;

Članak 2.

Promicanje i zaštita investicija

1. Svaka Ugovorna strana će ohrabrivati i stvarati povoljne, stabilne i transparentne uvjete za investitore druge Ugovorne strane da investiraju na njenom teritoriju i dopustit će takve investicije u okviru svojih zakona i propisa

2. Investicijama i prihodima investitora bilo koje Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i pravičan tretman i uživati će punu zaštitu i sigurnost na teritoriju druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim ili diskriminatorским mjerama, ometati kupovinu, proširivanje, funkcioniranje, upravljanje, održavanje, korištenje, uživanje i prodaju ili drugo raspolaganje investicijama investitora druge Ugovorne strane na svom teritoriju.

Članak 3.

Nacionalni tretman i tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka Ugovorna strana će na svojoj teritoriju odobriti investicijama i prihodima investicija investitora druge Ugovorne strane tretman koji ni u kom slučaju neće biti manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, ovisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
2. Nijedna Ugovorna strana neće na svom teritoriju podvrgnuti investitore druge Ugovorne strane, u pogledu njihovog proširivanja, upravljanja, održavanja, korištenja, uživanja ili raspolaganja njihovim investicijama, tretmanu manje povoljnom od onog koji odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, ovisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
3. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriju zvesti mandatne mjere na investicije investitora druge Ugovorne strane u pogledu kupovine materijala, sredstava za proizvodnju, operacija, transporta, marketinga njenih proizvoda ili sličnih naloga koji imaju nerazumne ili diskriminatorске efekte.

Članak 4.

Izuzeci

Odredbe ovog Sporazuma neće biti sačinjene tako da obvezuju jednu Ugovornu stranu da na investitore druge Ugovorne strane proširi korist bilo kojeg tretmana, prednosti ili povlastice koji rezultiraju iz:

- a) bilo koje postojeće ili buduće zone slobodne trgovine, carinske unije, zajedničkog tržišta, gospodarske i monetarne unije ili drugog sličnog sporazuma o gospodarskoj integraciji uključujući sporazume o regionalnom tržištu rada čija je jedna od Ugovornih strana članicom ili to može postati; ili
- b) bilo kojeg međunarodnog sporazuma za izbjegavanje dvostrukog oporezivanja ili drugog međunarodnog sporazuma koji se odnosi na oporezivanje, ili
- c) bilo kojeg multilateralnog sporazuma koji se u cijelosti ili djelimično odnosi na investicije.

Članak 5.
Nacionalizacija i eksproprijacija

1. Investicije investitora Ugovorne strane na teritoriju druge Ugovorne strane neće biti ekspropirane, nacionalizirane, ili podvrgnute bilo kakvim mjerama, direktno ili indirektno, koje imaju isti efekat kao i eksproprijacija ili nacionalizacija (u daljem tekstu: "eksproprijacija") izuzev u svrhu koja je u javnom interesu, na nediskriminatorском temelju, sukladno propisanim pravnim postupkom i uz brzo, adekvatno i efektivno kompenziranje.
2. Takvo kompenziranje će predstavljati vrijednost ekspropirane investicije neposredno prije eksproprijacije ili prije nego predstojeća eksproprijacija bude javno poznata, ovisno od toga šta je ranije. Vrijednost će biti utvrđena sukladno općeprihvaćenim principima procjene uzimajući u obzir, inter alia, investirani kapital, revaloriziranu nabavnu vrijednost, porast tržišne vrijednosti, tekuće prihode, planirana kretanja budućih prihoda, goodwill i druge bitne faktore.
3. Kompenziranje će biti u potpunosti ostvarivo i bit će plaćeno bez odgadanja. Uključivat će kamatu po komercijalnoj stopi uspostavljenoj na tržišnim temeljima za valutu plaćanja od datuma izvlaštenja ekspropirisane imovine do datuma stvarnog plaćanja.
4. Investitor čije investicije su ekspropirisane, imat će pravo na žurno preispitivanje pred sudovima ili drugim neovisnim organima te Ugovorne strane, njegovog slučaja i procjene njegovih investicija sukladno principima utvrđenim u ovom članku.

Članak 6.
Kompenziranje za gubitke

1. Investitorima bilo koje Ugovorne strane čije investicije na teritoriju druge Ugovorne strane trpe gubitke usljed rata ili drugog oružanog sukoba, državnog izvanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda na teritoriju te druge Ugovorne strane, bit će od te druge Ugovorne strane odobren tretman, u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenziranja ili drugog rješenja, ne manje povoljan od onog koji ta Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima najpovlaštenije nacije, ovisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
2. Bez štete po stavak 1 ovog članka, investitorima jedne Ugovorne strane koji u bilo kojem od slučajeva navedenih u tom stavku, trpe gubitke na teritoriju druge Ugovorne strane, a koji rezultiraju iz:
  - a) rekvizicije njihove investicije ili njenog dijela od strane snaga ili vlasti druge Ugovorne strane, ili

- b) uništavanja njihove investicije ili njenog dijela od strane snaga ili vlasti druge Ugovorne strane, koje nije bilo prouzrokovano borbenom akcijom ili nije bilo iziskivano potrebom situacije,

bit će odobrena od strane druge Ugovorne strane restitucija ili kompenziranje koje će u svakom slučaju biti brzo, adekvatno i efektivno i u odnosu na rezultirajuće kompenziranje, bit će ostvarivo, plaćeno bez odgađanja i uključivat će kamatu po komercijalnoj stopi uspostavljenoj na tržišnom temelju za valutu plaćanja od datuma rekvizicije ili uništavanja do datuma stvarnog plaćanja.

- 3. Investitori čije investicije trpe gubitke sukladno stavkom 2. ovog članka, imat će pravo na žurno preispitivanje, pred sudovima ili drugim nadležnim organima te Ugovorne strane, svog slučaja i procjene njihovih investicija sukladno principima utvrđenim u stavku 2. ovog članka.

Članak 7. Transferi

- 1. Svaka Ugovorna strana osigurat će investitorima druge Ugovorne strane slobodan transfer njihovih investicija, u i iz svog teritorija. Transfer plaćanja koja se odnose na investicije, uključivat će osobito, mada ne isključivo:
  - a) glavne i dodatne iznose za održavanje, razvoj ili povećanje investicije;
  - b) prihode;
  - c) naknade ostvarene od cijele ili djelimične prodaje ili raspolaganja investicijom, uključujući prodaju udjela;
  - d) iznose potrebite za plaćanje troškova koji proizilaze iz djelatnosti investicije, kao što su otplate zajmova, plaćanja rojaliteta, naknada za upravljanja, licencnih naknada ili drugih sličnih troškova;
  - e) kompenziranje plativo sukladno Člancima 5. i 6.;
  - f) plaćanja koja proizilaze iz rješavanja spora;
  - g) zarade i druga primanja djelatnika angažiranih iz inozemstva koji rade u svezi sa investicijom.
- 2. Svaka Ugovorna strana će nadalje osigurati, da transferi navedeni u stavku 1. ovog članka budu izvršeni bez bilo kakvog ograničenja ili odgađanja u slobodno konvertibilnoj valuti i po važećem tržišnom tečaju valute koji se primjenjuje na datum transfera za valutu koja treba biti transferirana.

3. U slučaju nepostojanja tržišta stranih valuta, tečaj koji će se konstituirati bit će zadnji tečaj valute koji važi za konverziju valute u Specijalna Prava Vučenja.

Članak 8. Subrogacija

Ako Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila izvrši plaćanje na temelju obeštećenja, garancije ili ugovora o osiguranju od nekomercijalnih rizika datih u odnosu na investiciju investitora na teritoriju druge Ugovorne strane, druga Ugovorna strana priznat će prijenos bilo kojeg prava ili zahtjeva takvog investitora prvospomenutoj Ugovornoj strani ili agenciji koju je ona odredila i pravo prvospomenutoj Ugovornoj strani ili agenciji koju je ona odredila da vrši putem na način subrogacije bilo koje takvo pravo ili zahtjev do istog obujma kao i njen pravni predhodnik.

Članak 9. Rješavanje sporova između investitora i Ugovorne strane

1. Bilo koji spor koji se može pojaviti između jedne Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane u svezi sa investicijom na teritoriju te druge Ugovorne strane bit će riješen prijateljski putem konsultacija i pregovora.
2. Ako se spor ne može riješiti sukladno stavkom 1. ovog članka u roku od tri mjeseca od datuma kada je bilo koja strana u sporu tražila prijateljsko rješavanje, odnosno investitor može podnijeti spor:
  - a) nadležnom sudu ili administrativnom tribunalu Ugovorne strane na čijem teritoriju je izvršena investicija; ili
  - b) ad hoc arbitražnom tribunalu koji, osim ako nije drugačije dogovoreno od strana u sporu, će biti uspostavljen prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih Nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili
  - c) Međunarodnom centru za rješavanje investicionih sporova (u daljem tekstu "Centar") na rješavanje putem komisije za pomirenje ili arbitražnog tribunala, ustanovljenog po Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Washington-u 18. ožujka 1965. (u daljem tekstu: "Konvencija")
3. Investitor koji je podnio spor sukladno stavkom 2. a) ovog članka uprkos tome, može se obratiti jednom od arbitražnih tribunala navedenih u stavu 2. b) i c) ovog članka ako, prije nego što nacionalni sud donese presudu po predmetu, investitor izjavi da neće dalje nastavljati slučaj putem nacionalnih procedura i povuče slučaj

4. Nijedna Ugovorna strana neće nastaviti posredstvom diplomatskih kanala bilo koji spor koji je pokrenut pred Centrom, osim ako:
  - a) generalni tajnik Centra, ili komisija za posredovanje ili arbitražni tribunal konstituisan po Konvenciji, ne odluči da spor nije pod jurisdikcijom Centra; ili
  - b) druga Ugovorna strana bude propustila da se povinuje ili da ispoštuje bilo koju odluku donesenu od strane arbitražnog tribunala.
5. Arbitražna odluka zasnivat će se na:
  - odredbama ovog Sporazuma;
  - zakonima Ugovorne strane na čijem teritoriju je investicija izvršena uključujući pravila koja se odnose na sukobe zakona; i
  - pravilima i općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.
6. Arbitražna odluka bit će konačna i obvezujuća za obje strane u sporu i bit će izvršena sukladno zakonom odnosno Ugovorne strane.
7. Tijekom arbitražnih ili procedura izvršenja Ugovorna strana neće se pozivati u vidu obrane, prigovora, protuzahjeva, prava na odštetu ili bilo kojeg drugog razloga, da je oštećenje ili drugo kompenziranje za svu ili dio navodne štete primila ili će primiti od investitora koji je strana u sporu, shodno ugovoru o osiguranju ili garanciji od nekomercijalnih rizika.

Članak 10. Konsultiranja

Po zahtjevu jedne Ugovorne strane, druga Ugovorna strana će, bez nepotrebnog odlaganja, započeti konsultiranja vezana za tumačenje i primjenu ovog Sporazuma. Takva konsultiranja bit će održana između nadležnih tijela Ugovornih strana na mjestu i u vrijeme dogovorenim putem odgovarajućih kanala.

Članak 11. Rješavanje sporova između Ugovornih strana

1. Sporovi između Ugovornih strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma bit će, ako je to moguće, rješavani putem konsultiranja i pregovora posredstvom diplomatskih kanala.
2. Ako se spor između Ugovornih strana ne može riješiti sukladno stavkom 1. ovog članka u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva za rješavanjem, spor će na zahtjev bilo koje Ugovorne strane biti podnesen arbitražnom tribunalu od tri člana.

3. Takav arbitražni tribunal bit će konstituiran za svaki pojedini slučaj na slijedeći način. U roku od dva mjeseca od datuma primitka zahtjeva za arbitražu, svaka Ugovorna strana imenovat će jednog člana tribunala. Ta dva člana zatim će izabrati državljanina treće države koji će po odobrenju dviju Ugovornih strana biti imenovan predsjedavajućim tribunala. Predsjedavajući će biti imenovan u roku od dva mjeseca od dana imenovanja druga dva člana.
4. Ako tijekom perioda određenom u stavku 3. ovog članka nisu izvršena potrebna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može pozvati Predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši bilo koja potrebna imenovanja. Ako je Predsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, Potpredsjednik će biti pozvan da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Potpredsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je takođe spriječen da obavi navedenu funkciju, bit će pozvan slijedeći po rang u član Međunarodnog suda pravde, koji nije državljanin nijedne od Ugovornih strana, da obavi potrebna imenovanja.
5. Tribunal će odrediti svoj vlastiti postupak.
6. Arbitražni tribunal donijet će svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će konačna i obvezujuća za obje Ugovorne strane.
7. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog člana tribunala i svog predstavljanja u arbitražnim procedurama; troškove Predsjednika i ostale troškove Ugovorne strane će snositi u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci naložiti da veći dio troškova snosi jedna od Ugovornih strana, i ta odluka bit će obvezujuća za obje Ugovorne strane.
8. Spor neće biti podnesen međunarodnom arbitražnom tribunalu prema odredbama ovog članka, ako je isti spor pokrenut pred drugim međunarodnim arbitražnim sudom ili tribunalom prema odredbama Članka 9. za vrijeme dok je na sudu ili tribunalu. To neće ometati mogućnost rješavanja spora sukladno stavkom 1. ovog članka.
9. Pitanja koja su predmetom spora navenog u stavku 1. ovog članka bit će riješena sukladno odredbama ovog Sporazuma i općepriznatim principima međunarodnog prava.

Članak 12. Dozvole

1. Svaka Ugovorna strana će, sukladno svojim zakonima i propisima, povoljno tretirati molbe koje se odnose na investicije i ekspeditivno dodijeljivati potrebite dozvole koje su zahtjevane na njenom teritoriju u svezi sa investicijama investitora druge Ugovorne strane.

2. Svaka Ugovorna strana će, sukladno svojim zakonima i propisima, odobriti privremeni ulazak i boravište i osigurati bilo koju neophodnu prateću dokumentaciju fizičkim osobama koje su zaposlene iz inozemstva kao rukovodioci, menadžeri, stručnjaci ili tehničko osoblje u vezi sa investicijom investitora druge Ugovorne strane, a koji su neophodni za poduzeće onoliko dugo do kada te osobe ispunjavaju zahtjeve ovog stavka, kao i odobriti privremeni ulazak i boravište članovima njihovih porodica (supružnik i maloljetna djeca) za isti period kao i zaposlenim osobama.

Članak 13.

Primjena drugih pravila

1. Ako odredbe zakona jedne od Ugovornih strana ili obveze prema međunarodnom zakonu koje već postoje ili su naknadno uspostavljene između Ugovornih strana kao dodatak ovom Sporazumu sadrže pravila, bilo opća ili posebna, koja daju pravo investicijama investitora druge Ugovorne strane na tretman povoljniji od onog koji je dat ovim Sporazumom, takva pravila će do mjere do koje su povoljnija za investitora, imati prednost nad ovim Sporazumom onoliko dugo koliko traju.
2. Svaka Ugovorna strana će se pridržavati bilo koje druge obveze koju može imati u odnosu na posebnu investiciju investitora druge Ugovorne strane.

Članak 14.

Primjena sporazuma

Odredbe ovog Sporazuma primjenjivat će se na buduće investicije izvršene od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane, i isto tako na investicije koje, sukladno zakonima Ugovorne strane, postoje na datum kada je ovaj Sporazum stupio na snagu. Međutim, odredbe ovog Sporazuma neće se primjenjivati na zahtjeve koja proizilaze iz događaja koji su se desili ili zahtjeve nastale prije njegovog stupanja na snagu.

Članak 15.

Opći izuzeci

1. Ništa u ovom Sporazumu neće biti sačinjeno tako da sprječava Ugovornu stranu od preduzimanja bilo kakve akcije potrebite za zaštitu njenih temeljnih sigurnosnih interesa u vrijeme rata ili oružanog sukoba, ili drugih izvanrednih situacija u međunarodnim odnosima.
2. Ništa u ovom Sporazumu neće biti sačinjeno tako da sprječava Ugovorne strane od preduzimanja bilo kakvih mjera neophodnih za održavanje javnog reda, pod uvjetom da takve mjere nisu primijenjene na način koji bi predstavljao sredstvo svojevoljne ili

nepravedne diskriminacije od Ugovorne strane, ili prikrivenog ograničenja investicije.

3. Odredbe ovog Sporazuma neće se primjenjivati na Članke 5. i 6. ovog Sporazuma.
4. Odredbe ovog Sporazuma primjenjivat će se sukladno klauzuli Najpovlašćenije nacije i Nacionalnog tretmana WTO-a.

Članak 16. Transparetnost

1. Svaka Ugovorna strane će bez odlaganja objaviti ili na drugi način učiniti javno dostupnim svoje zakone, propise, procedure i administrativna pravila i sudske odluke o općoj primjeni kao i međunarodne sporazume koji mogu utjecati na investicije investitora jedne Ugovorne strane na teritoriju druge Ugovorne strane.
2. Ništa u ovom Sporazumu neće zahtjevati od Ugovorne strane da daje ili dozvoljava pristup bilo kojoj povjerljivoj ili vlasničkoj informaciji, uključujući informaciju vezanu za konkretne investitore ili investicije, čija bi objava bilo u suprotnosti zakonima koji štite povjerljivost ili bi štetilo zakonitim komercijalnim interesima konkretnog investitora.

Članak 17. Stupanje na snagu, trajanje i prestatuak

1. Svaka Ugovorna strana obavijestit će drugu u pismenom obliku o izvršenju internih zakonskih formalnosti koje se zahtjevaju na njenom teritoriju za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Ovaj Sporazum stupit će na snagu trideset dana nakon datuma primitka posljednje obavijesti. Ratifikacioni dokumenti razmijenit će se što je prije moguće.
2. Ovaj Sporazum ostat će na snazi za period od dvadeset (20) godina od datuma njegova stupanja na snagu i nastavit će važiti osim ako se ne otkáže sukladno stavkom 3. ovog članka.
3. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj Sporazum na kraju početnog perioda od dvadeset (20) godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.
4. U odnosu na investicije izvršene ili stečene prije datuma prestanka ovog Sporazuma, odredbe svih drugih članaka ovog Sporazuma ostat će na snazi za daljnji period od dvadeset (20) godina od tog datuma prestanka.

[ENGLISH TEXT — TEXTE ANGLAIS]

AGREEMENT ON THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND BOSNIA AND HERZEGOVINA

The Government of the Republic of Finland and Bosnia and Herzegovina, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

Desiring to extend and intensify the economic co-operation between the two States on the basis of equality and mutual benefit;

Intending to create and maintain favourable conditions for greater investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

Recognising that the promotion and reciprocal protection of such investments under this Agreement will be conducive to the stimulation of business initiative and will increase economic prosperity of both States;

Recognising that the development of economic and business ties can promote respect for internationally recognised labour rights;

Agreeing that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application;

Have agreed as follows:

Article I. Definitions

For the purposes of this Agreement:

1. The term "investment" means every kind of asset established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party including, in particular, though not exclusively:

a) movable and immovable property as well as any other property rights such as mortgages and liens, pledges, leases, usufruct or other securities;

b) shares, stocks, debentures and any other form of participation in companies;

c) claims to money or rights to any performance having an economic value;

d) intellectual property rights such as patents, copyrights, trademarks and neighbouring rights, industrial designs, business names and geographical indications as well as technical processes, good-will and know-how;

e) business concessions conferred by law, by an administrative act or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract and exploit natural resources.

Investments made in the territory of one Contracting Party by any legal entity of that same Contracting Party but actually owned or controlled by investors of the other Contracting Party shall likewise be considered as investments of investors of the latter Contracting Party if they have been made in accordance with the laws and regulations of the former Contracting Party.

Any subsequent change in the form in which assets are invested or reinvested shall not affect their character as investments provided that such change is in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the investment has been made.

2. The term "investor" means for either Contracting Party, the following subjects who invest in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws of the latter Contracting Party and provisions of this Agreement:

a) In respect of Finland:

(i) any natural person who is a national of Finland in accordance with its laws;

(ii) any legal entity such as company, corporation, firm, partnership, business association, institution or organisation, incorporated or constituted in accordance with the laws and regulations of Finland and having its seat within the jurisdiction of Finland, whether or not for profit and whether its liabilities are limited or not.

b) In respect of Bosnia and Herzegovina:

(i) physical persons deriving their status as Bosnia and Herzegovina citizens from the law in force in Bosnia and Herzegovina if they have permanent residence or main place of business in Bosnia and Herzegovina;

(ii) legal persons established in accordance with the laws in force in Bosnia and Herzegovina, which have their registered seat, central management or main place of business in the territory of Bosnia and Herzegovina, whether or not for profit and whether its liabilities are limited or not.

3. The term "returns" means an amount yielded by an investment in a certain period of time and in particular, though not exclusively, includes royalties or licence fees, profits, interest, dividends, capital gains, fees and other compensations.

Reinvested returns shall enjoy the same treatment as the original investment.

4. The term "territory" means:

a) with respect to Finland: the land territory, internal waters and territorial sea of Finland and the airspace above it, as well as the maritime zones beyond the territorial sea, including the seabed and subsoil, over which Finland exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national laws in force and international law, for the purpose of exploration and exploitation of the natural resources of such areas.

b) with respect to Bosnia and Herzegovina: all land territory of Bosnia and Herzegovina, its territorial sea, whole bed and subsoil and air space above, including any maritime area situated beyond the territorial sea of Bosnia and Herzegovina which has been or might in the future be designated under the law of Bosnia and Herzegovina in accordance with international law as an area within which Bosnia and Herzegovina may exercise rights with regard to the seabed and subsoil and the natural resources.

Article 2. Promotion and Protection of Investments

1. Either Contracting Party shall encourage and create favourable, stable and transparent conditions for investors of the other Contracting Party to make investments in its territory and, within the framework of its laws and regulations, shall admit such investments.

2. Investments and returns of investors of each Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party. Neither Contracting Party shall in any way impair by unreasonable or discriminatory measures the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments in its territory of investors of the other Contracting Party.

Article 3. National Treatment and Most-favoured-nation Treatment

1. Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns of investments of investors of the other Contracting Party treatment which in any case shall not be less favourable than that which it accords to investments and returns of its own investors or to investments and returns of investors of any third State, whichever is more favourable to the investors of the other Contracting Party.

2. Neither Contracting Party shall in its territory subject investors of the other Contracting Party, as regards their expansion, management maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable to the investors of the other Contracting Party.

3. Neither Contracting Party shall in its territory impose mandatory measures on investments by investors of the other Contracting Party concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar orders having unreasonable or discriminatory effects.

Article 4. Exceptions

The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors or investments by investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of:

- a) any existing or future free trade area, customs union, common market, economic and monetary union or other similar economic integration agreement including regional labour market agreements to which one of the Contracting Parties is or may become a party, or
- b) any international agreement for the avoidance of double taxation or other international agreement relating to taxation, or
- c) any multilateral agreement relating wholly or mainly to investments.

Article 5. Nationalisation and Expropriation

1. Investments by investors of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be expropriated, nationalised or subjected to any other measures, direct or indirect, having an effect equivalent to expropriation or nationalisation (hereinafter referred to as "expropriation") except for a purpose which is in the public interest, on a non-discriminatory basis, in accordance with due process of law and against prompt, adequate and effective compensation.

2. Such compensation shall amount to the value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier. The value shall be determined in accordance with the generally accepted principles of valuation taking into account, inter alia, the capital invested, replacement value, appreciation, current returns, the projected flow of future returns, goodwill and other relevant factors.

3. Compensation shall be fully realisable and shall be paid without delay. It shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency of payment from the date of dispossession of the expropriated property until the date of actual payment.

4. The investor whose investments are expropriated, shall have the right to prompt review by a judicial or other competent authority of that Contracting Party of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in this Article.

Article 6. Compensation for Losses

1. Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by the latter Contracting Party, treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or investors of the most favoured nation, whichever is more favourable to the investors of the other Contracting Party.

2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Contracting Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

a) requisitioning of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, or

b) destruction of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation, shall be accorded by the latter Contracting Party restitution or compensation which in either case shall be prompt, adequate and effective and, with respect to any resulting compensation, shall be fully realisable, shall be paid without delay and shall include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency of payment from the date of requisitioning or destruction until the date of actual payment.

3. Investors whose investments suffer losses in accordance with paragraph 2 of this Article, shall have the right to prompt review by a juridical or other competent authority of that Contracting Party of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in paragraph 2 of this Article.

Article 7. Transfers

1. Each Contracting Party shall ensure to investors of the other Contracting Party the free transfer, into and out of its territory, of their investments. Transfer payments related to investments shall include in particular, though not exclusively:

a) the principal and additional amounts to maintain, develop or increase the investment;

b) returns;

c) proceeds obtained from the total or partial sale or disposal of an investment, including the sale of shares.

d) the amounts required for payment of expenses which arise from the operation of the investment, such as loans repayments, payments of royalties, management fees, licence fees or other similar expenses;

e) compensation payable pursuant to Articles 5 and 6;

f) payments arising out of the settlement of a dispute;

g) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad working in connection with an investment.

2. Each Contracting Party shall further ensure, that transfers referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without any restriction or delay in a freely convertible currency and at the prevailing market rate of exchange applicable on the date of transfer to the currency to be transferred.

3. In the absence of a market for foreign exchange, the rate to be used shall be the most recent exchange rate for the conversions of currencies into Special Drawing Rights.

Article 8. Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance against non-commercial risks given in respect of an investment of an investor in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment of any right or claim of such investor to the former Contracting Party or its designated agency and the right of the former Contracting Party or its designated agency to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

Article 9. Settlement of Disputes between an Investor and a Contracting Party

1. Any dispute which may arise between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party in connection with an investment on the territory of that other Contracting Party shall be settled amicably through consultations and negotiations.

2. If a dispute can not be settled in accordance with paragraph 1 of this Article within a period of three months from the date on which either party to the dispute requested amicable settlement, the investor concerned may submit the dispute either to:

a) the competent court or administrative tribunal of the Contracting Party in the territory of which the investment has been made; or

b) to an ad hoc arbitration tribunal, which unless otherwise agreed upon by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL); or

c) The International Centre for Settlement of Investment Disputes (hereinafter referred to as "the Centre") through a conciliation commission or arbitral tribunal constituted under the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States opened for signature in Washington on 18 March 1965 (hereinafter referred to as "the Convention").

3. An investor who has submitted the dispute in accordance with paragraph 2 a) of this Article may nevertheless have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraph 2 b) and c) of this Article if, before judgement has been delivered on the subject matter by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings and withdraws the case.

4. Neither Contracting Party shall pursue through the diplomatic channels any dispute referred to the Centre unless:

a) the Secretary-General of the Centre, or a conciliation commission or an arbitral tribunal constituted under the Convention, decides that the dispute is not within the jurisdiction of the Centre; or

b) the other Contracting Party should fail to abide by or to comply with any award rendered by an arbitral tribunal.

5. The arbitration award shall be based on:

- the provisions of this Agreement;
- the laws of the Contracting Party in whose territory the investment has been made including the rules relative to conflicts of law; and
- the rules and universally accepted principles of international law.

6. The arbitration award shall be final and binding on both parties to the dispute and shall be executed according to the law of the Contracting Party concerned.

7. During the arbitral or execution proceedings Contracting Party shall not assert as a defence, objection, counterclaim, right of set-off or for any other reason, that indemnification or other compensation for all or part of the alleged damages has been received or will be received by investor who is contending party, pursuant to an insurance or guarantee contract against non-commercial risks.

Article 10. Consultations

Upon the request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall, without undue delay, begin consultations concerning interpretation and application of this Agreement. Such consultations shall be held between the competent authorities of the Contracting Parties at a place and at a time agreed upon through appropriate channels.

Article 11. Settlement of Disputes between Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should, if possible, be settled by consultations and negotiations through diplomatic channels.

2. If a dispute between the Contracting Parties cannot be settled in accordance with paragraph 1 of this Article within six months from the date of request for settlement, the dispute shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal of three members.

3. Such arbitral tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months from the date of receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the tribunal. The Chairman shall be appointed within two months from the date of appointment of the other two members.

4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is a national of either Contracting Party or if he too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.

5. The tribunal shall determine its own procedure.

6. The arbitral tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on both Contracting Parties.

7. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the costs of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties, and this decision shall be binding on both Contracting Parties.

8. A dispute shall not be submitted to an international arbitral tribunal under the provisions of this Article, if the same dispute has been brought before another international arbitration court or tribunal under the provisions of Article 9 and is still pending before the court or tribunal. This will not impair the possibility of dispute settlement in accordance with paragraph 1 of this Article.

9. Issues subject to dispute referred to in paragraph 1 of this Article shall be decided in accordance with the provisions of this Agreement and the generally recognised principles of international law.

Article 12. Permits

1. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, treat favourably the applications relating to investments and grant expeditiously the necessary permits required in its territory in connection with investments by investors of the other Contracting Party.

2. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, grant temporary entry and stay and provide any necessary confirming documentation to natural persons, who are employed from abroad as executives, managers, specialists or technical personnel in connection with an investment by an investor of the other Contracting Party, and who are essential to the enterprise as long as these persons continue to meet the requirements of this paragraph, as well as grant temporary entry and stay to members of their families (spouse and minor children) for the same period as the persons employed.

Article 13. Application of other Rules

1. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain rules, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rules shall to the extent that they are more favourable to the investor, prevail over the present Agreement as long as they last.

2. Each Contracting Party shall observe any other obligation it may have with regard to a specific investment of an investor of the other Contracting Party.

Article 14. Application of the Agreement

The provisions of this Agreement shall apply to future investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, and also to the investments existing in accordance with the laws of the Contracting Party on the date this Agreement came into force. However, the provisions of this Agreement shall not apply to claims arising out of events which occurred, or to claims, which had been settled prior to its entry into force.

Article 15. General exceptions

1. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting Party from taking any action necessary for the protection of its essential security interests in time of war or armed conflict, or other emergency in international relations.

2. Provided that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination by a Contracting Party, or a disguised in-

vestment restriction, nothing in this Agreement shall be construed as preventing the Contracting Parties from taking any measure necessary for the maintenance of public order.

3. The provisions of this Article shall not apply to Articles 5 and 6 of this Agreement.

4. The provisions of this Article shall be applied in accordance with the Most-Favoured-Nation and National Treatment Clauses of WTO rules.

Article 16. Transparency

1. Each Contracting Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, procedures and administrative rulings and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party.

2. Nothing in this Agreement shall require a Contracting Party to furnish or allow access to any confidential or proprietary information, including information concerning particular investors or investments, the disclosure of which would be contrary to its laws protecting confidentiality or prejudice legitimate commercial interests of particular investors.

Article 17. Entry into Force, Duration and Termination

1. Each Contracting Party shall notify the other in writing of the completion of the internal legal formalities required in its territory for the entry into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force 30 days after the date of the receipt of the last notification. Ratification documents shall be exchanged as soon as possible.

2. This Agreement shall remain in force for a period of twenty (20) years after the date of its entry into force and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph 3 of this Article.

3. Either Contracting Party may, by giving one year in advance written notice to the other Contracting Party, terminate this Agreement at the end of the initial twenty (20) year period or at any time thereafter.

4. With respect to investments made or acquired prior to the date of termination of this Agreement, the provisions of all other Articles of this Agreement shall continue to be effective for a further period of twenty (20) years from such date of termination.

5. This Agreement may be amended by written agreement between the Contracting Parties. Any amendment shall enter into force under the same procedure required for entering into force of the present Agreement.

In witness whereof the undersigned representatives, duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done in duplicate at Helsinki this 1st day of November 2000 in Finnish, Bosnian/Croatian/Serbian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence, the English text shall prevail.

For the Government of the Republic of Finland:

KIMMO SASI

For Bosnia and Herzegovina:

JADRANKO PRLIC

[FINNISH TEXT — TEXTE FINNOIS]

SOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA BOSNIAN JA HERTSEGOVINAN VÄLILLÄ SJOITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA SUOJAAMISESTA

Suomen tasavallan hallitus ja Bosnia ja Hertsegovina, jäljempänä "sopimuspuolet", jotka

haluavat laajentaa ja tehostaa näiden kahden valtion taloudellista yhteistyötä tasarvoisesti ja yhteisen edun mukaisesti;

aikovat luoda ja säilyttää suotuisat olosuhteet sopimuspuolen sijoittajien laajemmalle sijoitustoiminnalle toisen sopimuspuolen alueella;

ovat tietoisia siitä, että tähän sopimukseen perustuva sijoitusten edistäminen ja vastavuoroinen suojaaminen kannustaa liikealoitteita ja lisää molempien valtioiden taloudellista vaurautta;

ovat tietoisia siitä, että talous- ja liikeyhteyksien kehittäminen voi edistää kansainvälisesti tunnustettujen työelämään liittyvien oikeuksien kunnioittamista; ja

ovat samaa mieltä siitä, että nämä tavoitteet voidaan saavuttaa lieventämättä vaatimuksia, jotka liittyvät yleisesti sovellettaviin terveyttä, turvallisuutta ja ympäristöä koskeviin toimenpiteisiin;

ovat sopineet seuraavasta:

I artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittajat ovat perustaneet tai hankkineet toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti, mukaan luettuna erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

a) irtain ja kiinteä omaisuus sekä muut omistusoikeudet, kuten kiinnitykset ja pantti- ja pidätysoikeudet, vuokraoikeudet, nautinto-oikeudet ja muut vakuudet;

b) osakkeet, joukkovelkakirjat ja muut osuudet yrityksistä;

c) vaateet rahan tai oikeudet suoritteisiin, joilla on taloudellista arvoa;

d) henkiseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten patentit, tekijänoikeudet, tavaramerkit ja naapurioikeudet, teolliset mallioikeudet, toiminimet ja maantieteelliset merkinnät, sekä tekniset valmistusmenetelmät, goodwill-arvo ja tietotaito;

e) lakiin, hallinnolliseen toimenpiteeseen tai sopimukseen perustuvat toimiluvat, mukaan luettuna luvat etsiä, viljellä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

Sellaiset sijoitukset, joita sopimuspuolen oikeushenkilö on tehnyt tämän sopimuspuolen alueella, mutta jotka ovat tosiasiallisesti toisen sopimuspuolen sijoittajien omistuksessa, katsotaan myös jälkimmäisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiksi, jos ne on tehty ensin mainitun sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti.

Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena, edellyttäen, että muutos on sen sopimuspuolen lakien ja määräysten mukainen, jonka alueella sijoitus on tehty.

2. "Sijoittaja" tarkoittaa sopimuspuolen osalta seuraavia henkilöitä, jotka sijoittavat toisen sopimuspuolen alueella jälkimmäisen sopimuspuolen lainsäädännön ja tämän sopi-

muksen määräysten mukaisesti:

- a) Suomen osalta:
  - i) luonnollisia henkilöitä, jotka ovat Suomen kansalaisia Suomen lainsäädännön mukaisesti;
  - ii) oikeushenkilöitä, esimerkiksi yhtiöitä, yhtymiä, toiminimiä, taloudellisia yhdistyksiä, yleishyödyllisiä laitoksia tai järjestöjä, jotka on perustettu tai muodostettu Suomen lakien ja määräysten mukaisesti ja joiden toimipaikka on Suomen lainkäyttöalueella, riippumatta siitä, onko niiden tarkoituksena taloudellisen voiton tuottaminen ja onko niiden vastuuta rajoitettu.
- b) Bosnian ja Hertsegovinan osalta:
  - i) luonnollisia henkilöitä, jotka ovat Bosnian ja Hertsegovinan kansalaisia Bosnian ja Hertsegovinan voimassaolevan lainsäädännön perusteella, jos heidän pysyvä kotipaikkansa tai pääasiallinen toimipaikkansa on Bosniassa ja Hertsegovinassa;
  - ii) oikeushenkilöitä, jotka on perustettu Bosnian ja Hertsegovinan voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti, ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai pääasiallinen toimipaikka on Bosnian ja Hertsegovinan alueella, riippumatta siitä onko niiden tarkoituksena taloudellisen voiton tuottaminen ja onko niiden vastuuta rajoitettu.

3. "Tuotto" tarkoittaa sijoituksesta tietynä ajankohtana saatuja tuloja ja siihen sisältyy erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan rojaltit tai lisenssimaksut, voitto, korot, osingot, omaisuuden luovutusvoitto, hallinnointikorvaukset ja muut korvaukset.

Uudelleensijoitettua tuottoa kohdellaan samalla tavalla kuin alkuperäistä sijoitusta.

4. "Alue" tarkoittaa:

a) Suomen osalta Suomen maa-alueetta, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta ja niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa sekä aluemerен ulkopuolisia merivyöhykkeitä, mukaan luetuna merenpohja ja sen sisusta, joihin nähden Suomella on täysivaltaiset oikeudet tai lain-

käyttövalta voimassaolevan kansallisen lainsäädäntönsä ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti näiden alueiden luonnonvarojen tutkimisen ja hyödyntämisen osalta.

b) Bosnian ja Hertsegovinan osalta Bosnian ja Hertsegovinan koko maa-alueetta, aluemerita, koko merenpohjaa ja sen sisustaa sekä niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa, mukaan luettuna Bosnian ja Hertsegovinan aluemerren ulkopuoliset merivyöhykkeet, jotka on tai jotka voidaan tulevaisuudessa nimetä Bosnian ja Hertsegovinan lainsäädännön ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti alueiksi, joilla Bosnialla ja Hertsegovinalla on oikeuksia merenpohjaan ja sen sisustaan sekä luonnonvaroihin nähden.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Kumpikin sopimuspuoli kannustaa toisen sopimuspuolen sijoittajia tekemään sijoituksia alueellaan ja luo sijoituksille suotuisat, vakaat ja avoimet olosuhteet, sekä hyväksyy tällaiset sijoitukset lakiansa ja määräystensä mukaisesti.

2. Sopimuspuoli myöntää aina alueellaan oleville toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen kohtelun ja täysimääräisen suojan ja turvan. Kumpikaan sopimuspuoli ei millään tavalla haittaa kohtuuttomin tai syrjivin toimenpitein toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hankintaa, laajentamista, toimintaa, hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä ja myyntiä tai muuta luovuttamista alueellaan.

3 artikla

Kansallinen kohtelu ja suosituimmuusasemaan perustuva kohtelu

1. Kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle joka tapauksessa vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se

myöntää omien sijoittajiensa sijoituksille ja niiden tuotolle tai kolmannen maan sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle, sen mukaan kumpi niistä on toisen sopimuspuolen sijoittajille edullisempi.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajille sijoitusten laajentamisen, hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen tai myynnin osalta yhtä edullisen kohtelun kuin omille sijoittajilleen tai kolmannen maan sijoittajille, sen mukaan kumpi kohteluista on toisen sopimuspuolen sijoittajille edullisempi.

3. Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan kohdista toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin pakottavia toimenpiteitä, jotka koskevat tarvikkeiden hankintaa, tuotantovälineitä, toimintaa, kuljetuksia tai sen tuotteiden markkinointia, tai vastaavia määräyksiä, joilla on kohtuuttomia tai syrjiviä vaikutuksia.

4 artikla

Poikkeukset

Tämän sopimuksen määräysten ei katsota velvoittavan sopimuspuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin tai näiden sijoituksiin kohtelua, etua tai erivapautta, joka perustuu:

a) olemassaolevaan tai tulevaan vapaa-kauppa-alueeseen, tulliliittoon, yhteismarkkinoihin, talous- ja rahaliittoon tai muuhun vastaavaan taloudellista yhdentymistä koskevaan sopimukseen, mukaan luettuna alueelliset työmarkkinasopimukset, joiden osapuolena toinen sopimuspuoli on tai joiden osapuoleksi se voi tulla;

b) sellaiseen kansainväliseen sopimukseen, jonka tarkoituksena on kaksinkertaisen verotuksen välttäminen, tai muuhun kansainväliseen verotusta koskevaan sopimukseen;

c) kokonaan tai pääasiassa sijoituksia koskevaan monenväliseen sopimukseen.

5 artikla

Kansallistaminen ja pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ei pakkolunasteta tai kansallisteta eikä niihin kohdisteta muita suoria tai välillisiä toimenpiteitä, joilla on pakkolunastusta tai kansallistamista vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), ellei sitä tehdä yleisen edun vuoksi, ketään syrjimättä, oikeudenmukaista menettelyä noudattaen ja maksamalla siitä välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus.

2. Korvauksen määrä vastaa pakkolunastetun sijoituksen arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen pakkolunastuksen suorittamista tai ennen kuin uhkaava pakkolunastus tuli yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajankohdistista on aikaisempi. Sijoituksen arvo määritetään yleisesti hyväksytyjen arvonmäärittämissä periaatteiden mukaisesti, ottaen huomioon muun muassa sijoitettu pääoma, jälleenhankinta-arvo, arvonnousu, nykyinen tuotto, odotettavissa oleva myöhempi tuotto, goodwill-arvo ja muut merkittävät tekijät.

3. Korvauksen tulee olla täysin realisoitavissa ja se maksetaan viipymättä. Korvaukseen sisältyy maksuvaluutan markkinakoron mukainen korko pakkolunastetun omaisuuden menettämispäivästä korvauksen maksupäivään saakka.

4. Sijoittajalla, jonka sijoituksia pakkolunastetaan, on oikeus saada tapauksensa viipymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arvonmääritykseen tässä artiklassa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

6 artikla

Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille, joiden kyseisen sopimuspuolen alueella oleville sijoituksille aiheutuu

menetyksiä tällä alueella olevan sodan tai muun aseellisen selkkauksen, kansallisen hätätilan, kansannousun, kapinan tai mellakan vuoksi, edunpalautuksen, hyvityksen, korvauksen tai muun järjestelyn osalta vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai suosituimmuusasemassa olevan maan sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on toisen sopimuspuolen sijoittajille edullisempi.

2. Sen vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajalle, joka kyseisessä kappaleessa tarkoitettussa tilanteessa kärsii toisen sopimuspuolen alueella menetyksiä, jotka johtuvat:

a) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakko-ottaneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, tai

b) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, kun se ei ole aiheutunut taistelutilanteesta tai kun tilanne ei olisi edellyttänyt sitä,

myönnetään viimeksi mainitun sopimuspuolen toimesta edunpalautus tai korvaus, jonka tulee kummassakin tapauksessa olla välitön, riittävä ja tosiasiallinen, ja mahdollisen korvauksen tulee olla täysin realisoitavissa, se maksetaan viipymättä ja siihen sisältyy maksuvaluutan markkinakoron mukainen korko pakko-oton tai tuhoamisen ajankohdasta korvauksen maksupäivään saakka.

3. Sijoittajilla, joiden sijoituksille aiheutuu menetyksiä tämän artiklan 2 kappaleen mukaisesti, on oikeus saada tapauksensa viipymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, sekä oikeus sijoitustensa arvonmääritykseen tämän artiklan 2 kappaleessa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

7 artikla

Siirrot

1. Kumpikin sopimuspuoli takaa toisen sopimuspuolen sijoittajille oikeuden siirtää

vapaasti näiden sijoituksia alueelleen ja alueeltaan. Sijoituksiin liittyviin siirtomaksuihin sisältyvät erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

a) peruspääoma sekä sijoituksen ylläpitämiseen, kehittämiseen tai kasvattamiseen tarkoitetut lisäsummat;

b) tuotto;

c) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen myynnistä tai luovuttamisesta saadut tulot, mukaan luettuna osakkeiden myynnistä saadut tulot;

d) sijoituksen toiminnasta aiheutuvien kulujen maksamiseen vaaditut rahasummat, kuten lainojen takaisinmaksut, rojaltit, hallinnointikorvaukset, lisenssimaksut tai muut vastaavat kulut;

e) tämän sopimuksen 5 ja 6 artiklan mukaisesti maksettavat korvaukset;

f) riitojen ratkaisusta johtuvat maksut;

g) ulkomailta palkatun ja sijoituksen yhteydessä työskentelevän henkilökunnan ansiotulot ja muut palkkiot.

2. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa myös, että tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetut siirrot tehdään rajoituksetta ja viipymättä vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja siirtopäivänä vallitsevan, siirrettävään valuuttaan sovellettavan markkinakurssin mukaisesti.

3. Jos valuuttamarkkinoita ei ole käytettävissä, sovellettava vaihtokurssi vastaa viimeisintä vaihtokurssia, jota on käytetty valuuttojen muuttamiseksi erityisnosto-oikeuksiksi.

8 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho suorittaa maksun toisen sopimuspuolen alueella olevaan sijoitukseen liittyvän korvausvastuun tai muiden kuin kaupallisten riskien varalta tehdyn takuu- tai vakuutusso-
pimuksen perusteella, viimeksi mainittu sopimuspuoli tunnustaa sijoittajan oikeuksien ja vaateiden siirtämisen ensin mainitulle sopi-

muspuolelle tai sen edustajaksi määrätylle taholle, sekä ensin mainitun sopimuspuolen tai sen edustajaksi määrätyn tahon oikeuden käyttää näitä oikeuksia ja vaateita sijaantulon perusteella samassa määrin kuin niiden edellinen haltija.

9 artikla

Sijoittajan ja sopimuspuolen välisten riitojen ratkaisu

1. Sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan väliset riidat, joita tämän toisen sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen osalta saattaa aiheutua, ratkaistaan sovinnollisesti neuvotteluihin.

2. Jos riitaa ei onnistuta ratkaisemaan tämän artiklan 1 kappaleen mukaisesti kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona jompikumpi riidan osapuoli on pyytänyt riidan sovinnollista ratkaisua, sijoittaja voi saattaa riidan ratkaistavaksi:

a) sen sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen tai hallintotuomioistuimeen, jonka alueella sijoitus on tehty; tai

b) tilapäiseen välitystuomioistuimeen, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UN-CITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi; tai

c) sovittelulautakunnan tai välitystuomioistuimen avulla sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliseen ratkaisukeskukseen (jäljempänä "keskus"), joka on perustettu 18 päivänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitettavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti (jäljempänä "yleissopimus").

3. Sijoittaja, joka on saattanut riidan ratkaistavaksi tämän artiklan 2 kappaleen a kohdan mukaisesti, voi kuitenkin vielä saattaa sen jonkin tämän artiklan 2 kappaleen b tai c kohdassa mainitun välitystuomioistuimen kä-

siteltäväksi, jos hän ilmoittaa luopuvansa tapauksen ajamisesta kansallisessa oikeudenkäynnissä ja vetää tapauksen pois ennen kuin kansallinen tuomioistuin on antanut tapauksen asiasisältöä koskevan tuomion.

4. Kumpikaan sopimuspuoli ei pyri selvittämään diplomaattiteitse sellaista riitaa, joka on saatettu keskuksen ratkaistavaksi, paitsi jos:

a) keskuksen pääsihteri tai yleissopimuksen määräysten mukaisesti perustettu sovittelulautakunta tai välitystuomioistuin päättää, että riita ei kuulu keskuksen toimivaltaan; tai

b) toinen sopimuspuoli ei noudata välitystuomioistuimen antamaa tuomiota.

5. Välitystuomio perustuu:

- tämän sopimuksen määräyksiin;
- sen sopimuspuolen kansalliseen lainsäädäntöön, jonka alueella sijoitus on tehty, mukaan luettuna kansainväliseen yksityisoikeuteen liittyvät säännöt;
- kansainvälisen oikeuden sääntöihin ja yleisesti hyväksytyihin periaatteisiin.

6. Välitystuomio on lopullinen ja sitoo molempia riidan osapuolia, ja se pannaan täytäntöön kyseessä olevan sopimuspuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

7. Sopimuspuoli ei voi välimiesmenettelyn tai täytäntöönpanon aikana käyttää puolustuksena, vastalauseena, vastakanteena, kuitausoikeutena tai muuna perusteena sitä, että sijoittaja, joka on riidan toisena osapuolena, on saanut muun kuin kaupallisen riskin varalta tehdyn takuu- tai vakuutus sopimuksen perusteella hyvityksen tai korvauksen, joka kattaa sen menetykset kokonaan tai osittain.

10 artikla

Neuvottelut

Jommankumman sopimuspuolen sitä pyytäessä toinen sopimuspuoli aloittaa ilman perusteetonta viivästystä tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista koskevat neuvottelut. Tällaiset neuvottelut käydään sopimus-

puolten toimivaltaisten viranomaisten välillä sellaisessa paikassa ja sellaisena ajankohtana, joista on sovittu asianmukaisella tavalla.

11 artikla

Sopimuspuolten välisten riitojen ratkaisu

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa ja soveltamista, tulisi mahdollisuuksien mukaan ratkaista diplomaattiteitse käytävin neuvottelein.

2. Jos sopimuspuolten välistä riitaa ei voida ratkaista tämän artiklan 1 kappaleen mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jona riidan ratkaisua koskeva pyyntö on esitetty, se saatetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä kolmejäsenen välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Välimiesoikeus perustetaan kutakin yksittäistapausta varten seuraavalla tavalla. Kahden kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön vastaanottamispäivästä kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiesoikeuden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä valitsevat kolmannen maan kansalaisen, joka molempien sopimuspuolten hyväksynnästä nimitetään välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja nimitetään kahden kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämispäivästä.

4. Jos tarvittavia nimityksiä ei ole tehty tämän artiklan 3 kappaleessa mainittujen ajanjaksojen kuluessa, kumpi tahansa sopimuspuoli voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Jos Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai on muuten estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, Kansainvälisen tuomioistuimen varapuheenjohtajaa pyydetään tekemään tarvittavat nimitykset. Jos varapuheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai jos hän on myös estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, virkaiältään seuraavaksi vanhinta Kansainvä-

lisen tuomioistuimen jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen, pyydetään tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus päättää omista menettelytavoistaan.

6. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänen enemmistöllä. Päätös on lopullinen ja sitoo molempia sopimuspuolia.

7. Kumpikin sopimuspuoli vastaa oman välimiesoikeuden jäsenensä kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista kustannuksista. Välimiesoikeus voi kuitenkin päätöksellään määrätä, että toisen sopimuspuolen osuus kustannuksista on suurempi, ja tämä päätös sitoo molempia sopimuspuolia.

8. Riitaa ei saateta kansainvälisen välimiesoikeuden ratkaistavaksi tämän artiklan määräysten mukaisesti, jos sama riita on aiemmin saatettu muun kansainvälisen välitystuomioistuimen ratkaistavaksi 9 artiklan määräysten mukaisesti ja on edelleen kyseisen välitystuomioistuimen käsiteltävänä. Tämä ei millään tavalla estä mahdollisuutta ratkaista riitaa tämän artiklan 1 kappaleen määräysten mukaisesti.

9. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetut riidanalaiset kysymykset ratkaistaan tämän sopimuksen määräysten ja yleisesti tunnustettujen kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti.

12 artikla

Luvat

1. Kumpikin sopimuspuoli kohtelee lakinsa ja määräystensä mukaisesti suotuisasti sijoitukseen liittyviä hakemuksia ja myöntää nopeasti luvat, joita sen alueella tarvitaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia varten.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää lakinsa ja määräystensä mukaisesti väliaikaisen maahantulo- ja oleskeluluvan ja antaa tarvittavat luvan vahvistavat asiakirjat sellaisille

luonnollisille henkilöille, jotka on palkattu ulkomailta työskentelemään toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoituksen yhteydessä johtajina, asiantuntijoina tai teknisenä henkilökuntana, ja jotka ovat yritykselle oleellisia, niin kauan kuin nämä henkilöt täyttävät tämän kappaleen vaatimukset, sekä myöntää väliaikaisen maahantulo- ja oleskeluluvan tällaisten työntekijöiden perheenjäsenille (puolisolle ja alaikäisille lapsille) samaksi ajanjaksoksi kuin kyseisille työntekijöille.

13 artikla

Muiden määräysten soveltaminen

1. Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi sopimuspuolten välillä olemassaolevat tai myöhemmin vahvistettavat kansainvälisen oikeuden mukaiset velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille voidaan myöntää edullisempi kohtelu kuin tämän sopimuksen mukainen kohtelu, sellaiset määräykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen määräyksiin nähden siinä määrin kuin ne ovat sijoittajalle edullisempia, niin kauan kuin ne ovat voimassa.

2. Kumpikin sopimuspuoli noudattaa muita velvoitteita, joita sillä mahdollisesti on toisen sopimuspuolen sijoittajan yksittäisen sijoituksen osalta.

14 artikla

Tämän sopimuksen soveltaminen

Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan tuleviin sijoituksiin, joita sopimuspuolen sijoittajat tekevät toisen sopimuspuolen alueella, sekä tämän sopimuksen voimassaolopäivänä olemassaoleviin kyseisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisiin sijoituksiin. Tämän sopimuksen määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta ennen sopimuksen voimaantuloa

ilmenneistä tapahtumista aiheutuviin vaateisiin eikä sellaisiin vaateisiin, jotka on ratkaistu ennen sopimuksen voimaantuloa.

15 artikla

Yleiset poikkeukset

1. Minkään tämän sopimuksen määräysten ei katsota estävän sopimuspuolta ryhtymästä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen sen merkittävien turvallisuuteen liittyvien etujen suojelemiseksi sodan tai aseellisen selkkauksen aikana tai muun kansainvälisen hätätilan aikana.

2. Minkään tämän sopimuksen määräysten ei katsota estävän sopimuspuolia ryhtymästä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi, edellyttäen kuitenkin, että tällaisia toimenpiteitä ei toteuteta tavalla, joka olisi sopimuspuolen harjoittamaa mielivaltaista tai perustectonta syrjintää.

3. Tämän artiklan määräykset eivät koske tämän sopimuksen 5 ja 6 artiklaa.

4. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan WTO:n sääntöjen suosituimmuuskohtelua ja kansallista kohtelua koskevien määräysten mukaisesti.

16 artikla

Avoimuusperiaate

1. Kumpikin sopimuspuoli julkaisee viipymättä tai pitää muuten julkisesti saatavilla yleisesti sovellettavat lakinsa, määräyksensä, menettelytapansa ja hallinnolliset päätöksensä ja tuomioistuintensa päätökset sekä kansainväliset sopimukset, jotka voivat vaikuttaa sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin, jotka ovat toisen sopimuspuolen alueella.

2. Mikään tässä sopimuksessa ei aseta sopimuspuolelle velvollisuutta luovuttaa luottamuksellisia tai omistamiseen liittyviä tietoja tai antaa pääsyä sellaisiin tietoihin, mukaan luettuna yksittäisiä sijoittajia tai sijoituksia koskevat tiedot, joiden paljastaminen olisi

kyseisen sopimuspuolen asiakirjajulkisuutta koskevan lainsäädännön vastaista tai haittaisi yksittäisten sijoittajien laillisia kaupallisia etuja.

17 artikla

Sopimuksen voimaantulo, voimassaoloaika ja voimassaolon päättyminen

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen kirjallisesti, kun niiden valtionsisäisen oikeuden vaatimukset tämän sopimuksen voimaantuloon on täytetty. Tämä sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu. Ratifioimiskirjat vaihdetaan mahdollisimman pian.

2. Tämä sopimus on voimassa kahdenkymmenen (20) vuoden ajan sen voimaantulopäivän jälkeen, ja on sen jälkeen edelleen voimassa, jollei sen voimassaoloa päätetä tämän artiklan 3 kappaleen mukaisesti.

3. Kumpi tahansa sopimuspuoli voi päättää tämän sopimuksen voimassaolon ilmoittamalla siitä kirjallisesti yhtä vuotta aiemmin, alkuperäisen kahdenkymmenen (20) vuoden voimassaoloajan päättyessä tai milloin tahansa sen jälkeen.

4. Sellaisten sijoitusten osalta, jotka on tehty tai hankittu ennen tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivää, tämän sopimuksen muiden artiklojen määräykset ovat edelleen voimassa seuraavan kahdenkymmenen (20) vuoden ajan kyseisestä voimassaolon päättymispäivästä lukien.

5. Tätä sopimusta voidaan muuttaa sopimuspuolten välisellä kirjallisella sopimuksella. Muutosten voimaantulo edellyttää samaa menettelyä kuin tämän sopimuksen voimaantulo.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena kappaleena Helsingissä 1 marraskuuta 2000 suomen, bosnian/ kroaatin/ serbian ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tekstien poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

**SUOMEN TASAVALLAN
HALLITUKSEN PUOLESTA**

Kimmo Sasi

**BOSNIAN JA HERTSEGOVINAN
PUOLESTA**

Jadranko Prlic

[SERBIAN TEXT — TEXTE SERBE]

СПОРАЗУМ

О

УНАПРЕЂЕЊУ И ЗАШТИТИ ИНВЕСТИЦИЈА

ИЗМЕЂУ

ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ФИНСКЕ

И

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Влада Републике Финске и Босне и Херцеговине у даљем тексту: "Уговорне стране",

У жељи да прошире и интензивирају економску сарадњу између двије државе на основама равноправности и узајамне користи;

Са намјером да стварају и одржавају повољне услове за веће инвестирање инвеститора једне Уговорне стране на територији друге Уговорне стране;

Увидјевши да ће унапређење и реципрочна заштита таквих инвестиција по овом Споразуму допринијети стимулсању пословне иницијативе и повећати економски просперитет обје државе;

Увидјевши да развој економских и пословних веза може унаприједити поштовање међународно признатих радних права;

Слажући се да ови циљеви могу бити постигнути без умањивања опште примјене здравствених, безбједоносних и мјера заштите околине.

Споразумјеле су се како слиједи:

**Члан 1.
Дефиниције**

У циљеве овог Споразума:

1. Израз “инвестиција” означава сваку врсту средстава успостављених или остварених од стране инвеститора једне Уговорне стране на територији друге Уговорне стране у складу са законима и прописима друге Уговорне стране укључујући, посебно, мада не искључиво:
  - а) покретну и непокретну имовину, као и било која друга имовинска права као што су хипотеке и ретенциона права, залоге, закупе, плодуживање или друга обезбјеђења;
  - б) удјеле, дионице, обвезнице и било који други облик учешћа у компанијама;
  - в) потраживања новца или било којег извршења које има економску вриједност;
  - д) права интелектуалне својине као што су патенти, ауторска права, трговински знакови и њима сродна права, индустријски дизајни, пословна имена и географске ознаке као и технички процеси, good-will и know-how;
  - е) пословне концесије дате законом, административном одлуком или по уговору, укључујући концесије за истраживање, узгајање, вађење или искоришћавање природних ресурса.

Инвестиције извршене на територији једне Уговорне стране од стране било којег правног субјекта те исте Уговорне стране, а које су у стварности посједоване или контролисане од стране инвеститора друге Уговорне стране, биће на исти начин сматране инвестицијама инвеститора те друге Уговорне стране ако су извршене у складу са законима и прописима прве Уговорне стране.

Било која каснија промјена облика у којем су средства инвестирана или реинвестирана неће утицати на њихов карактер као инвестиција, под условом да је таква промјена у складу са законима и прописима Уговорне стране на чијој територији је инвестиција извршена.

2. Израз “инвеститор” означава за сваку Уговорну страну слиједече субјекте који инвестирају на територији друге Уговорне стране у складу са законима те друге Уговорне стране и одредбама овог Споразума:

а) у односу на Финску:

- (i) било које физичко лице које је држављанин Финске у складу са њеним законима;
- (ii) било које правно лице као што је компанија, корпорација, предузеће, партнерство, пословно удружење, институција или организација, основано или конституисано у складу са законима и прописима Финске и које има своје сједиште на простору под надлежношћу Финске, било профитно или непрофитно и било да је са ограниченом или неограниченом одговорности.

б) у односу на Босну и Херцеговину:

- (i) физичка лица која уживају статус држављана Босне и Херцеговине према закону који је на снази у Босни и Херцеговини, ако имају стални боравак или главно мјесто пословања у Босни и Херцеговини;
- (ii) правна лица основана у складу са законима на снази у Босни и Херцеговини која имају своје регистровано сједиште, централну управу или главно мјесто пословања на територији Босне и Херцеговине, било профитна или непрофитна и било да су са ограниченом или неограниченом одговорности.

3. Израз “приход” означава износ добивен од инвестиције у одређеном временском периоду и посебно, мада не искључиво, укључује ројалтете или лицендне накнаде, профите, камату, дивиденде, приходе од капитала, накнаде и друге компензације.

Реинвестирани приходи уживаће исти третман као и оригинална инвестиција.

4. Израз “територија” означава:

- а) у односу на Финску: копнену територију, унутрашње воде и територијално море Финске и ваздушни простор изнад, као и поморске зоне иза територијалног мора, укључујући морско дно и подземље, над којима Финска врши суверена права или надлежност, у складу са својим националним законима на снази и међународним законом, у циљеве вађења и искориштавања природних ресурса таквих подручја.
- б) у односу на Босну и Херцеговину: сву копнену територију Босне и Херцеговине, њено територијално море, морско дно и подземље и ваздушни простор изнад, укључујући било коју поморску област смјештену иза територијалног мора Босне и Херцеговине, која јесте или може у будућности бити, према закону Босне и Херцеговине, а сагласно

међународном праву, означена као подручје унутар којег Босна и Херцеговина може вршити права у односу на морско дно и подземље и природне ресурсе;

Члан 2.

Унапређење и заштита инвестиција

1. Свака Уговорна страна ће охрабривати и стварати повољне, стабилне и транспарентне услове за инвеститоре друге Уговорне стране да инвестирају на њеној територији и допустиће такве инвестиције у оквиру својих закона и прописа.
2. Инвестицијама и приходима инвеститора било које Уговорне стране биће у свако доба одобрен поштен и правичан третман и уживаће пуну заштиту и безбједност на територији друге Уговорне стране. Ниједна Уговорна страна неће ни на који начин, неразумним или дискриминаторским мјерама, ометати куповину, проширивање, функционисање, управљање, одржавање, кориштење, уживање и продају или друго располагање инвестицијама инвеститора друге Уговорне стране на својој територији.

Члан 3.

Национални третман и третман најповлаштеније нације

1. Свака Уговорна страна ће на својој територији одобрити инвестицијама и приходима инвестиција инвеститора друге Уговорне стране третман који ни у ком случају неће бити мање повољан од оног који одобрава инвестицијама и приходима својих властитих инвеститора или инвестицијама и приходима инвеститора било које треће државе, зависно од тога који је повољнији за инвеститоре друге Уговорне стране.
2. Ниједна Уговорна страна неће на својој територији подвргнути инвеститоре друге Уговорне стране, у погледу њиховог проширивања, управљања, одржавања, кориштења, уживања или располагања њиховим инвестицијама, третману мање повољном од оног који одобрава својим властитим инвеститорима или инвеститорима било које треће државе, зависно од тога који је повољнији за инвеститоре друге Уговорне стране.
3. Ниједна Уговорна страна неће на својој територији завести мандатне мјере на инвестиције инвеститора друге Уговорне стране у погледу куповине материјала, средстава за производњу, операција, транспорта, маркетинга њених производа или сличних налога који имају неразумне или дискриминаторске ефекте.

**Члан 4.
Изузеци**

Одредбе овог Споразума неће бити направљене тако да обавезују једну Уговорну страну да на инвеститоре друге Уговорне стране прошири корист било којег третмана, предности или повластице који произилазе из:

- a) било које постојеће или будуће зоне слободне трговине, царинске уније, заједничког тржишта, економске и монетарне уније или другог сличног споразума о економској интеграцији укључујући споразуме о регионалном тржишту рада чија је једна од Уговорних страна чланица или то може постати; или
- b) било којег међународног споразума за избјегавање двоструког опорезивања или другог међународног споразума који се односи на опорезивање, или
- c) било којег мултилатералног споразума који се у потпуности или дјелимично односи на инвестиције.

**Члан 5.
Национализација и експропријација**

1. Инвестиције инвеститора Уговорне стране на територији друге Уговорне стране неће бити експроприсане, национализоване, или подвргнуте било каквим мјерама, директно или индиректно, које имају исти ефекат као и експропријација или национализација (у даљем тексту: "експропријација") осим у циљу који је у јавном интересу, на недискриминаторској основи, у складу са прописаним правним поступком и уз брзу, адекватну и ефективну компензацију.
2. Таква компензација ће представљати вриједност експроприсане инвестиције непосредно прије експропријације или прије него предстојећа експропријација буде јавно позната, зависно од тога шта је раније. Вриједност ће бити утврђена у складу са општеприхваћеним принципима процјене узимајући у обзир, *inter alia*, инвестирани капитал, ревалоризовану набавну вриједност, пораст тржишне вриједности, текуће приходе, планирана кретања будућих прихода, goodwill и друге битне факторе.
3. Компензација ће бити у потпуности остварива и биће плаћена без одгађања. Укључиваће камату по комерцијалној стопи успостављеној на тржишним основама за валуту плаћања од датума извлаштења експроприсане имовине до датума стварног плаћања.
4. Инвеститор чије инвестиције су експроприсане, имаће право на хитно преиспитивање пред судовима или другим независним органима те

Уговорне стране, његовог случаја и процјене његових инвестиција у складу са принципима утврђеним у овом члану.

Члан 6.
Компензација за губитке

1. Инвеститорима било које Уговорне стране чије инвестиције на територији друге Уговорне стране трпе губитке усљед рата или другог оружаног сукоба, државног ванредног стања, побуне, устанка или иереда на територији те друге Уговорне стране, биће од те друге Уговорне стране одобрен третман, у погледу реституције, обештећења, компензације или другог рјешења, не мање повољан од оног који та Уговорна страна одобрава својим властитим инвеститорима или инвеститорима најповлаштеније нације, зависно од тога који је повољнији за инвеститоре друге Уговорне стране.
2. Без штете по став 1. овог члана, инвеститорима једне Уговорне стране који у било којем од случајева наведених у том ставу, трпе губитке на територији друге Уговорне стране, а који произилазе из:

- a) реквизиције њихове инвестиције или њеног дијела од стране снага или власти друге Уговорне стране, или
- b) уништавања њихове инвестиције или њеног дијела од стране снага или власти друге Уговорне стране, које није било проузроковано борбеном акцијом или није било изискивано потребом ситуације,

биће одобрена од стране друге Уговорне стране реституција или компензација која ће у сваком случају бити брза, адекватна и ефективна и у односу на резултирајућу компензацију, биће остварива, плаћена без одгањања и укључиваће камату по комерцијалној стопи успостављеној на тржишној основи за валуту плаћања од датума реквизиције или уништавања до датума стварног плаћања.

3. Инвеститори чије инвестиције трпе губитке у складу са ставом 2. овог члана, имаће право на хитно преиспитивање, пред судовима или другим надлежним органима те Уговорне стране, свог случаја и процјене њихових инвестиција у складу са принципима утврђеним у ставу 2. овог члана.

Члан 7.
Трансферн

1. Свака Уговорна страна обезбједиће инвеститорима друге Уговорне стране слободан трансфер њихових инвестиција, у и из своје територије. Трансфер плаћања која се односе на инвестиције, укључиваће посебно, мада не искључиво:
  - a) главне и додатне изиосе за одржавање, развој или повећање инвестиције;

- b) приходе;
  - c) накнаде остварене од потпуне или дјелимичне продаје или располагања инвестицијом, укључујући продају удјела;
  - d) износе потребне за плаћање трошкова који произилазе из дјелатности инвестиције, као што су отплате зајмова, плаћања ројалитета, накнада за управљање, лиценцих накнада или других сличних трошкова;
  - e) компензацију плативу у складу са Члановима 5. и 6.;
  - f) плаћања која произилазе из рјешавања спора;
  - g) зараде и друга примања особља ангажованог из иностранства које ради у вези са инвестицијом.
2. Свака Уговорна страна ће надаље обезбједити, да трансфери наведени у ставу 1. овог члана буду извршени без било каквог ограничења или одгањања у слободно конвертибилној валути и по важећем тржишном курсу валуте који се примјењује на датум трансфера за валуту која треба бити трансферисана.
3. У случају непостојања тржишта страних валута, курс који ће се користити биће задњи курс валуте који важи за конверзију валуте у Специјална Права Вучења.

Члан 8. Суброгација

Ако Уговорна страна или агенција коју је она одредила изврши плаћање на основу обештећења, гаранције или уговора о обезбјеђењу од некомерцијалних ризика датих у односу на инвестицију инвеститора на територији друге Уговорне стране, друга Уговорна страна признаће пренос било којег права или захтјева таквог инвеститора првспоменутој Уговорној страни или агенцији коју је она одредила и право првспоменутој Уговорној страни или агенцији коју је она одредила да врши путем на начин суброгације било које такво право или захтјев до истог обима као и њен правни предходник.

Члан 9. Рјешавање спорова између инвеститора и Уговорне стране

1. Било који спор који се може појавити између једне Уговорне стране и инвеститора друге уговорне стране у вези са инвестицијом на територији те друге Уговорне стране биће ријешен пријатељски путем консултација и преговора.

2. Ако се спор не може ријешити у складу са ставом 1. овог члана у року од три мјесеца од датума када је било која страна у спору тражила пријатељско рјешавање, односни инвеститор може поднијети спор:
  - a) надлежном суду или административном трибуналу Уговорне стране на чијој територији је извршена инвестиција; или
  - b) ad hoc арбитражном трибуналу који, осим ако није другачије договорено од страна у спору, ће бити успостављен према Арбитражним правилима Комисије Уједињених Нација за међународно трговинско право (UNCITRAL); или
  - c) Међународном центру за рјешавање инвестиционих спорова (у даљем тексту: "Центар") на рјешавање путем комисије за помирење или арбитражног трибунала, установљеног по Конвенцији о рјешавању инвестиционих спорова између држава и држављана других држава, отвореној за потписивање у Washington-у 18.марта 1965. (у даљем тексту: "Конвенција").
3. Инвеститор који је поднио спор у складу са ставом 2. а) овог члана упркос томе, може се обратити једном од арбитражних трибунала наведених у ставу 2. б) и ц) овог члана ако, прије него што национални суд донесе пресуду по предмету, инвеститор изјави да неће даље настављати случај путем националних процедура и повуче случај.
4. Ниједна Уговорна страна неће наставити посредством дипломатских канала било који спор који је покренут пред Центром, осим ако:
  - a) генерални секретар Центра, или комисија за посредовање или арбитражни трибунал конституисан по Конвенцији, не одлучи да спор није под јурисдикцијом Центра; или
  - b) друга Уговорна страна буде пропустила да се повинује или да испоштује било коју одлуку донесену од стране арбитражног трибунала.
5. Арбитражна одлука засниваће се на:
  - одредбама овог Споразума;
  - законима Уговорне стране на чијој територији је инвестиција извршена укључујући правила која се односе на сукобе закона; и
  - правилима и општеприхваћеним принципима међународног права.
6. Арбитражна одлука биће коначна и обавезујућа за обје стране у спору и биће извршена у складу са законом односне Уговорне стране.
7. Током арбитражних или процедура извршења Уговорна страна неће се позивати у вилу одбране, приговора, протузактјева, права на одштету или било којег другог разлога, да је обештећење или другу компензацију за сву или дио наводне штете примила или ће примити од инвеститора који је

страна у спору, сходно уговору о обезбјеђењу или гаранцији од некомерцијалних ризика.

Члан 10.
Консултације

По захтјеву једне Уговорне стране, друга Уговорна страна ће, без непотребног одлагања, започети консултације везане за тумачење и примјену овог Споразума. Такве консултације биће одржане између надлежних тијела Уговорних страна на мјесту и у вријеме договореним путем одговарајућих канала.

Члан 11.
Рјешавање спорова између Уговорних страна

1. Спорови између Уговорних страна у вези са тумачењем или примјеном овог Споразума биће, ако је то могуће, рјешавани путем консултација и преговора посредством дипломатских канала.
2. Ако се спор између Уговорних страна не може ријешити у складу са ставом 1. овог члана у року од шест мјесеци од датума захтјева за рјешавањем, спор ће на захтјев било које Уговорне стране бити поднесен арбитражном трибуналу од три члана.
3. Такав арбитражни трибунал биће конституисан за сваки поједини случај на слиједећи начин. У року од два мјесеца од датума пријема захтјева за арбитражу, свака Уговорна страна именоваше једног члана трибунала. Та два члана затим ће изабрати држављанина треће државе који ће по одобрењу двију Уговорних страна бити именован председавајућим трибунала. Председавајући ће бити именован у року од два мјесеца од дана именовања друга два члана.
4. Ако у току периода одређеном у ставу 3. овог члана нису извршена потребна именовања, било која од Уговорних страна може позвати Предсједника Међународног суда правде да изврши било која потребна именовања. Ако је Предсједник држављанин било које од Уговорних страна или је на неки други начин спријечен да обави наведену функцију, Потпредсједник ће бити позван да изврши потребна именовања. Ако је Потпредсједник држављанин било које од Уговорних страна или је такође спријечен да обави наведену функцију, биће позван слиједећи по рангу члан Међународног суда правде, који није држављанин ниједне од Уговорних страна, да обави потребна именовања.
5. Трибунал ће одредити свој властити поступак.
6. Арбитражни трибунал ће донијети своју одлуку већином гласова. Таква одлука биће коначна и обавезујућа за обје Уговорне стране.

7. Свака Уговорна страна сносиће трошкове свог члана трибунала и свог представљања у арбитражним процедурама; трошкове Председника и остале трошкове Уговорне стране ће сносити у једнаким дијеловима. Трибунал може, међутим, у својој одлуци наложити да већи дио трошкова сноси једна од Уговорних страна, и та одлука биће обавезујућа за обје Уговорне стране.
8. Спор неће бити поднесен међународном арбитражном трибуналу према одредбама овог члана, ако је исти спор покренут пред другим међународним арбитражним судом или трибуналом према одредбама Члана 9. за вријеме док је на суду или трибуналу. То неће ометати могућност рјешавања спора у складу са ставом 1. овог члана.
9. Питања која су предмет спора наведеног у ставу 1. овог члана биће ријешена у складу са одредбама овог Споразума и општепризнатим принципима међународног права.

Члан 12. Дозволе

1. Свака Уговорна страна ће, у складу са својим законима и прописима, повољно третирати молбе која се односе на инвестиције и експедитивно додјељивати потребне дозволе које су захтјеване на њеној територији у вези са инвестицијама инвеститора друге Уговорне стране.
2. Свака Уговорна страна ће, у складу са својим законима и прописима, одобрити привремени улазак и боравак и обезбједити било коју неопходну пратећу документацију физичким лицима која су запослена из иностранства као руководиоци, менаџери, стручњаци или техничко особље у вези са инвестицијом инвеститора друге Уговорне стране, а који су неопходни за предузеће онолико дуго до када та лица испуњавају захтјеве овог става, као и одобрити привремени улазак и боравак члановима њихових породица (супружник и малолетна дјеца) за исти период као и запосленим лицима.

Члан 13. Примјена других правила

1. Ако одредбе закона једне од Уговорних страна или обанезе према међународном закону које већ постоје или су накнадно успостављене између Уговорних страна као додатак овом Споразуму садрже правила, било општа или посебна, која дају право инвестицијама инвеститора друге Уговорне стране на третман повољнији од оног који је дат овим Споразумом, таква правила ће до мјере до које су повољнија за инвеститора, имати предност над овим Споразумом онолико дуго колико трају.
2. Свака Уговорна страна ће се придржавати било које друге обавезе коју може имати у односу на посебну инвестицију инвеститора друге Уговорне стране.

Члан 14.
Примјена споразума

Одредбе овог Споразума примјењиваће се на будуће инвестиције извршене од стране инвеститора једне Уговорне стране на територији друге Уговорне стране, и исто тако на инвестиције које, у складу са законима Уговорне стране, постоје на датум када је овај Споразум ступио на снагу. Међутим, одредбе овог Споразума неће се примјењивати на захтјеве који произилазе из догађаја који су се десили или захтјеве настале прије његовог ступања на снагу.

Члан 15.
Општи изузеци

1. Ништа у овом Споразуму неће бити сачињено тако да спречава Уговорну страну од предузимања било какве акције потребне за заштиту њених основних безбједносних интереса у вријеме рата или оружаног сукоба, или других ванредних ситуација у међународним односима.
2. Ништа у овом Споразуму неће бити направљено тако да спречава Уговорне стране од предузимања било каквих мјера неопходних за одржавање јавног реда, под условом да такве мјере нису примјењене на начин који би представљао средство својеволне или неправедне дискриминације од Уговорне стране, или прикривеног ограничења инвестиције.
3. Одредбе овог Споразума неће се примјењивати на Чланове 5. и 6. овог Споразума.
4. Одредбе овог Споразума примјењиваће се у складу са клаузулом Најповлаштеније нације и Националног третмана WTO-а.

Члан 16.
Транспаретност

1. Свака Уговорна стране ће без одлагања објавити или на други начин учинити јавно доступним своје законе, прописе, процедуре и административна правила и судске одлуке о општој примјени као и међународне споразуме који могу утицати на инвестиције инвеститора једне Уговорне стране на територији друге Уговорне стране.
2. Ништа у овом Споразуму неће захтјевати од Уговорне стране да даје или дозвољава приступ било којој повјерљивој или власничкој информацији, укључујући информацију везану за конкретне инвеститоре или инвестиције, чије би објављивање било у супротности законима који штите повјерљивост или би штетило законитим комерцијалним интересима конкретног инвеститора.

Члан 17.

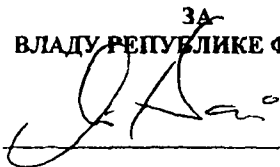
Ступање на снагу, трајање и престанак

1. Свака Уговорна страна обавијестиће другу у писменој форми о извршењу интерних законских формалности које се захтијевају на њеној територији за ступање на снагу овог Споразума. Овај Споразум ступиће на снагу тридесет дана након датума пријема последњег обавјештења. Ратификациони документи размијениће се што је прије могуће.
2. Овај Споразум остаће на снази за период од двадесет (20) година од датума његовог ступања на снагу и наставиће да важи осим ако се не откаже у складу са ставом 3. овог члана.
3. Било која Уговорна страна може, уз давање писменог обавјештења другој Уговорној страни годину дана унапријед, отказати овај Споразум на крају почетног периода од двадесет (20) година или у било које вријеме након тога.
4. У односу на инвестиције извршене или стечене прије датума престанка овог Споразума, одредбе свих других чланова овог Споразума остаће на снази за даљњи период од двадесет (20) година од тог датума престанка.
5. Овај Споразум може бити измијењен писменим договором између Уговорних страна. Било која измјена ступаће на снагу по истој процедури која се захтјева за ступање на снагу овог Споразума.

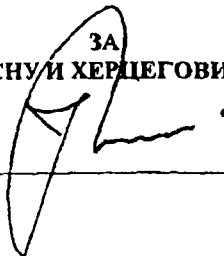
У ПОТВРДУ ОВОГА потписани представници, прописно за то овлаштени, потписали су овај Споразум.

САЧИЊЕНО у дупликату у дана Новембра 2000, на финском, босанском/хрватском/српском, и енглеском језику, при чему су сви текстови једнако аутентични. У случају неслагања у тумачењу, енглески текст биће мјеродаван.

ЗА
ВЛАДУ РЕПУБЛИКЕ ФИНСКЕ

ЗА
БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ

[TRANSLATION - TRADUCTION]

ACCORD RELATIF A LA PROMOTION ET A LA PROTECTION DES INVESTISSEMENTS ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DE FINLANDE ET LA BOSNIE-HERZEGOVINE

Le Gouvernement de la République de Finlande et la Bosnie-Herzégovine, ci-après dénommés les "Parties contractantes",

Désireux d'élargir et d'intensifier la coopération économique entre les deux Etats sur la base de l'égalité et de l'avantage mutuel ;

Soucieux de créer et de maintenir des conditions favorables à une augmentation des investissements des investisseurs d'une des Parties contractantes sur le territoire de l'autre ;

Conscients que la promotion et la protection réciproques desdits investissements en vertu du présent Accord est de nature à stimuler les initiatives commerciales et accroîtra la prospérité économique des deux Etats ;

Estimant que le développement de liens économiques et commerciaux peut encourager le respect des droits internationalement reconnus de la main d'uvre ;

Convenant que la réalisation de ces objectifs n'implique pas un assouplissement des mesures d'application générale dans les domaines de la santé, de la sécurité et de l'environnement ;

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. Définitions

Aux fins du présent Accord :

1. Le terme "investissement" désigne les avoirs de toute nature établis ou acquis par un investisseur d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie conformément aux lois et règlements de cette dernière et comprend notamment mais non exclusivement :

a) Les biens meubles et immeubles, ainsi que tous autres droits réels tels qu'hypothèques, gages, baux, usufruit et autres sûretés ;

b) Les actions, parts sociales, obligations et toute autre forme de participation dans une société ;

c) Les créances pécuniaires ou droits à toute prestation ayant une valeur économique ;

d) Les droits de propriété intellectuelle tels que brevets, droits d'auteur, marques de fabrique et droits voisins, plans industriels, noms commerciaux et indications géographiques ainsi que les procédés techniques, la clientèle et le savoir-faire ;

e) Les concessions commerciales conférées par la loi, par un acte administratif ou par contrat, y compris les concessions relatives à la prospection, la culture, l'extraction et l'exploitation de ressources naturelles.

Les investissements faits sur le territoire d'une Partie contractante par toute personne morale de cette Partie mais qui sont en fait détenus ou contrôlés par des investisseurs de

l'autre Partie sont également considérés comme des investissements d'investisseurs de cette dernière s'ils ont été effectués conformément aux lois et règlements de la première Partie.

Toute modification ultérieure de la forme sous laquelle les avoirs sont investis ou ré-investis ne porte pas atteinte à leur caractère d'investissement, à condition que cette modification soit apportée conformément aux lois et règlements de la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'investissement a été effectué.

2. Le terme "investisseur" désigne pour chacune des Parties contractantes les sujets de droit suivants qui investissent sur le territoire de l'autre Partie conformément aux lois de cette dernière et aux dispositions du présent Accord :

a) Dans le cas de la Finlande :

i) Toute personne physique qui a la nationalité de la Finlande conformément aux lois de cette dernière ;

ii) Toute personne morale telle qu'une société, compagnie, firme, association de personnes, association commerciale, institution ou organisation immatriculée ou constituée conformément aux lois et règlements de la Finlande et ayant son siège dans la juridiction de la Finlande, qu'elle ait ou non un but lucratif et que sa responsabilité soit limitée ou non.

b) Dans le cas de la Bosnie-Herzégovine :

i) Les personnes physiques dont le statut de citoyens de la Bosnie-Herzégovine découle de la loi en vigueur en Bosnie-Herzégovine s'ils y ont leur résidence permanente ou leur principal établissement ;

ii) Les personnes morales établies conformément aux lois en vigueur en Bosnie-Herzégovine qui ont leur siège social, leur direction centrale ou leur principal établissement sur le territoire de la Bosnie-Herzégovine, qu'elles aient ou non un but lucratif et que leur responsabilité soit limitée ou non ;

3. Le terme "revenus" désigne le produit d'un investissement au cours d'une période donnée de temps, et comprend notamment mais non exclusivement les redevances ou redevances de licences, bénéfices, intérêts, dividendes, plus values du capital, commissions et autres formes de compensation ;

Les revenus réinvestis bénéficient du même traitement que l'investissement initial.

4. Le terme "territoire" désigne :

a) Dans le cas de la Finlande : le territoire terrestre, les eaux intérieures et la mer territoriale de la Finlande ainsi que l'espace aérien susjacent et les eaux maritimes s'étendant au-delà de la mer territoriale, y compris le lit de la mer et le sous-sol, sur lesquelles la Finlande exerce ses droits souverains ou sa juridiction conformément à la législation nationale en vigueur et au droit international aux fins de la prospection et de l'exploitation des ressources naturelles desdites zones.

b) Dans le cas de la Bosnie-Herzégovine : tout le territoire terrestre de la Bosnie-Herzégovine, sa mer territoriale, la totalité du lit de la mer, du sous-sol et de l'espace aérien susjacent, y compris toute zone maritime située au-delà de la mer territoriale qui a été ou qui pourrait à l'avenir être désignée, en vertu des lois de la Bosnie-Herzégovine et conformément au droit international, comme une zone à l'intérieur de laquelle la Bosnie-

Herzégovine peut exercer des droits en ce qui concerne le lit de la mer, le sous-sol et les ressources naturelles.

Article 2. Promotion et protection des investissements

1. Chaque Partie contractante encourage les investisseurs de l'autre Partie, crée des conditions favorables, stables et transparentes leur permettant de faire des investissements sur son territoire et, dans le cadre de ses lois et règlements, accueille ces investissements.

2. Les investissements et les revenus des investisseurs de chaque Partie contractante se voient en tout temps accorder un traitement juste et équitable et bénéficient d'une protection et sécurité totales sur le territoire de l'autre Partie. Aucune Partie contractante ne fait obstacle de quelque manière que ce soit par des mesures déraisonnables ou discriminatoires à l'acquisition, l'expansion, l'exploitation, la gestion, le maintien, l'utilisation, la jouissance et la vente ou autre forme d'aliénation des investissements sur son territoire d'investisseurs de l'autre Partie.

Article 3. Traitement national et traitement de la nation la plus favorisée

1. Chaque Partie contractante accorde sur son territoire aux investissements et aux revenus des investissements d'investisseurs de l'autre Partie un traitement qui, en tout état de cause, n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde aux investissements et aux revenus de ses propres investisseurs ou aux investissements et aux revenus des investisseurs d'un Etat tiers, la solution la plus favorable aux investisseurs de l'autre Partie étant retenue.

2. Aucune Partie contractante ne soumet sur son territoire les investisseurs de l'autre Partie en ce qui concerne l'expansion, la gestion, le maintien, l'utilisation, la jouissance ou l'aliénation de leurs investissements à un traitement moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs ou aux investisseurs de tout Etat tiers, la solution la plus favorable aux investisseurs de l'autre Partie étant retenue.

3. Aucune Partie contractante n'impose sur son territoire aux investissements d'investisseurs de l'autre Partie de mesures obligatoires concernant l'achat de matériaux, les moyens de production, l'exploitation, le transport et la commercialisation des produits, ni d'ordonnances similaires ayant des effets déraisonnables ou discriminatoires.

Article 4. Exceptions

Les dispositions du présent Accord ne peuvent être interprétées comme obligeant une Partie contractante à étendre aux investisseurs et aux investissements d'investisseurs de l'autre Partie le bénéfice de tout traitement, préférence ou privilège résultant :

a) de toute zone de libre échange, union douanière, marché commun, union économique et monétaire ou autre accord similaire d'intégration économique, présent ou futur, y compris d'accords régionaux relatifs au marché du travail, auquel une des Parties contractantes est ou peut devenir Partie, ou

b) de tout accord international visant à éviter la double imposition ou autre accord international relatif à l'imposition, ou

c) de tout accord multilatéral relatif en totalité ou en partie aux investissements.

Article 5. Nationalisation et expropriation

1. Les investissements des investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie ne sont pas expropriés, nationalisés ou soumis à toute autre mesure, directe ou indirecte, ayant un effet équivalent à une expropriation ou à une nationalisation (ce type de mesure étant ci-après dénommé "expropriation"), sauf à des fins d'intérêt public, sur une base non discriminatoire, dans le respect des formes régulières de la loi et moyennant une indemnisation rapide, adéquate et effective.

2. Le montant de l'indemnisation correspond à la valeur de l'investissement exproprié immédiatement avant l'expropriation ou avant que l'expropriation prochaine ne soit devenue publique, la première de ces deux dates étant retenue. Cette valeur est déterminée conformément aux principes généralement admis d'évaluation en tenant compte notamment du capital investi, de la valeur de remplacement du bien, de l'augmentation de sa valeur, des revenus actuels, des projections relatives au flux futur des revenus, de la clientèle et autres facteurs pertinents.

3. L'indemnisation est entièrement réalisable et versée sans retard. Elle comprend des intérêts à un taux commercial établi sur la base de celui pratiqué sur le marché pour la monnaie de paiement à partir de la date de dépossession du bien exproprié jusqu'à la date du paiement effectif.

4. L'investisseur dont les investissements sont expropriés a droit à un prompt examen de son cas par une autorité judiciaire ou autre autorité compétente de la Partie contractante en question et à l'évaluation de ses investissements conformément aux principes énoncés dans le présent article.

Article 6. Indemnisation pour pertes

1. Les investisseurs d'une Partie contractante dont les investissements sur le territoire de l'autre Partie subissent des pertes du fait d'une guerre ou autre conflit armé, d'un état national d'urgence, d'une révolte, d'une insurrection ou d'émeutes sur le territoire de cette dernière Partie, se voient accorder par celle-ci, en matière de restitution, d'indemnisation, de compensation ou autre forme de règlement, un traitement qui n'est pas moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs ou aux investisseurs de la nation la plus favorisée, la solution la plus favorable aux investisseurs de l'autre Partie étant retenue.

2. Sans préjudice des dispositions du paragraphe 1 du présent article, les investisseurs d'une Partie contractante qui, dans l'une quelconque des situations visées audit paragraphe, subissent sur le territoire de l'autre Partie des pertes résultant :

a) d'une réquisition de leur investissement ou d'une partie de celui-ci par les forces armées ou par les autorités de cette dernière, ou

b) de la destruction de leur investissement ou d'une partie de celui-ci par les forces armées ou par les autorités de cette dernière, quand cette destruction n'est pas intervenue du fait de combats et que la situation ne l'exigeait pas se voient accorder par cette dernière Partie une restitution ou compensation qui, dans l'un et l'autre cas, doit être rapide, adéquate et

effective. L'indemnisation en question doit être entièrement réalisable, versée sans délai et porter des intérêts à un taux commercial établi sur la base de celui pratiqué sur le marché pour la monnaie de paiement à partir de la date de la réquisition ou de la destruction jusqu'à la date du paiement effectif.

3. Les investisseurs dont les investissements subissent des pertes conformément aux dispositions du paragraphe 2 du présent article ont droit à un prompt examen de leur cas par une autorité judiciaire ou autre autorité compétente de ladite Partie et à l'évaluation de leurs investissements conformément aux principes énoncés au paragraphe 2 du présent article.

Article 7. Transferts

1. Chaque Partie contractante assure aux investisseurs de l'autre Partie le libre transfert de leurs investissements de l'extérieur et vers l'intérieur de son territoire. Les paiements de transfert liés aux investissements comprennent notamment mais non exclusivement :

a) Le montant du principal et les montants additionnels nécessaires pour maintenir, développer ou accroître l'investissement ;

b) Les revenus ;

c) Le produit de la vente totale ou partielle ou de l'aliénation de l'investissement, y compris de la vente d'actions ;

d) Les montants nécessaires au paiement des dépenses résultant de l'exploitation de l'investissement, tels que remboursements de prêts, paiement de redevances, commissions de direction, redevances de licences et autres dépenses similaires ;

e) Les indemnités dues en vertu des dispositions des articles 5 et 6 ;

f) Les paiements résultant du règlement d'un différend ;

g) Les gains et autres formes de rémunération du personnel engagé à l'étranger faisant un travail lié à un investissement.

2. Chaque Partie contractante veille en outre à ce que les transferts visés au paragraphe 1 du présent article soient effectués sans restriction ou délai en une monnaie librement convertible au taux de change en vigueur applicable à la date du transfert à la monnaie à transférer.

3. En l'absence d'un marché des devises, le taux à utiliser est le taux de change le plus récent pour les conversions de devises en Droits spéciaux de tirage.

Article 8. Subrogation

Si une Partie contractante ou l'organisme désigné par elle effectue un paiement au titre d'une garantie ou d'un contrat d'assurance contre les risques non commerciaux couvrant un investissement d'un investisseur sur le territoire de l'autre Partie, cette dernière reconnaît la cession qui a été faite à la première Partie ou à l'organisme désigné par elle de tous droits ou créances de cet investisseur ainsi que la faculté qu'à la première Partie ou l'organisme désigné par elle d'exercer ces droits et de faire valoir ces créances par subrogation dans la même mesure que son prédécesseur en titre.

Article 9. Règlement des différends entre un investisseur et une Partie contractante

1. Tout différend susceptible de survenir entre une Partie contractante et un investisseur de l'autre Partie à propos d'un investissement sur le territoire de cette dernière est réglé à l'amiable, par voie de consultations et de négociations.

Si un différend ne peut être réglé conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article dans un délai de trois mois à compter de la date à laquelle une des Parties au différend a demandé un règlement amiable, l'investisseur en cause peut soumettre le différend :

a) Au tribunal compétent ou au tribunal administratif de la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'investissement a été effectué ; ou

b) A un tribunal arbitral spécial qui, à moins que les Parties au différend n'en conviennent autrement, est établi conformément au Règlement d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le droit commercial international (CNUDCI) ; ou

c) Au Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (ci-après dénommé "le Centre") par l'intermédiaire d'une commission de conciliation ou d'un tribunal arbitral constitué conformément aux dispositions de la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre Etats et ressortissants d'autres Etats ouverte à la signature à Washington le 18 mars 1965 (ci-après dénommée "la Convention").

3. Un investisseur qui a soumis le différend conformément aux dispositions du paragraphe 2, alinéa a) du présent article peut néanmoins recourir à un des tribunaux arbitraux visés au paragraphe 2, alinéas b) et c) du présent article si, avant que le tribunal national ait statué, l'investisseur déclare qu'il n'entend pas poursuivre l'affaire par l'intermédiaire des instances nationales et retire sa demande.

4. Aucune des Parties contractantes ne poursuit un différend soumis au Centre par les voies diplomatiques, sauf :

a) Si le Secrétaire général du Centre, ou une commission de conciliation ou un tribunal arbitral constitué conformément à la Convention décide que le différend n'est pas de la compétence du Centre ; ou

b) Si l'autre Partie contractante ne respecte pas ou n'exécute pas une sentence arbitrale.

5. La sentence arbitrale se fonde sur :

les dispositions du présent Accord

les lois de la Partie contractante sur le territoire de laquelle l'investissement a été effectué, y compris les règles relatives aux conflits de lois ; et

les règles et les principes universellement admis du droit international.

6. La sentence arbitrale est sans appel et a force obligatoire pour les deux parties au différend ; elle est exécutée conformément à la législation de la Partie contractante en cause.

7. Une Partie contractante ne peut à aucun moment de la procédure arbitrale ou de l'exécution de la sentence, faire valoir à titre de moyen de défense, d'objection, de demande reconventionnelle, de droit de compensation ou pour toute autre raison que l'investisseur

qui est la partie adverse a reçu ou recevra une indemnité ou autre forme de compensation pour tout ou partie des dommages allégués en vertu d'un contrat d'assurance ou d'une garantie contre les risques non commerciaux.

Article 10. Consultations

A la demande de l'une quelconque des Parties contractantes, l'autre Partie entame, sans retard indu, des consultations concernant l'interprétation et l'application des dispositions du présent Accord. Ces consultations se tiennent entre les autorités compétentes des Parties contractantes en un lieu et à une date convenus par les voies appropriées.

Article 11. Règlement des différends entre les Parties contractantes

1. Les différends entre Parties contractantes concernant l'interprétation ou l'application du présent Accord devraient, si possible, être réglés au moyen de consultations et de négociations par les voies diplomatiques.

2. Si un différend entre Parties contractantes ne peut être réglé conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article dans les six mois à compter de la demande de règlement, le différend est, à la demande d'une des Parties contractantes, soumis à un tribunal arbitral de trois membres.

3. Le tribunal arbitral est constitué comme suit dans chaque cas d'espèce : dans les deux mois suivant la date de réception de la demande d'arbitrage, chaque Partie contractante désigne un membre du tribunal. Ces deux membres choisissent ensuite un national d'un Etat tiers qui, après approbation des deux Parties contractantes, est nommé Président du tribunal. Le Président est nommé dans les deux mois suivant la date de nomination des deux autres membres.

4. S'il n'a pas été procédé aux nominations nécessaires dans les délais prévus au paragraphe 3 du présent article, une des Parties contractantes peut inviter le Président de la Cour internationale de Justice à procéder aux nominations nécessaires. Si le Président est un national d'une des Parties contractantes, ou s'il est pour toute autre raison empêché de s'acquitter de cette fonction, le Vice-président est invité à procéder aux nominations nécessaires. Si le Vice-président est un national d'une des Parties contractantes, ou s'il est lui aussi empêché de s'acquitter de cette fonction, le membre le plus ancien de la Cour internationale de Justice qui n'est pas un national d'une Partie contractante est invité à procéder aux nominations nécessaires.

5. Le tribunal arrête sa propre procédure.

6. Le tribunal arbitral prend ses décisions à la majorité des voix. Ces décisions sont sans appel et ont force exécutoire pour les deux Etats contractants.

7. Chaque Partie contractante prend à sa charge les dépenses du membre du tribunal qu'elle a désigné et les frais de sa représentation dans la procédure arbitrale ; Les dépenses afférentes au Président et autres frais sont répartis également entre les Parties contractantes. Le tribunal peut toutefois dans sa décision ordonner qu'un pourcentage plus élevé des coûts soit supporté par une des deux Parties contractantes et cette décision a force obligatoire pour les deux Parties.

8. Un différend n'est pas soumis à un tribunal arbitral international en vertu des dispositions du présent article s'il a été porté devant un autre tribunal arbitral international ou tribunal en vertu des dispositions de l'article 9 et qu'il est encore pendant devant ledit tribunal arbitral ou tribunal. Cette règle ne porte toutefois pas atteinte à la possibilité d'un règlement du différend conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article.

9. Les questions faisant l'objet d'un différend visé au paragraphe 1 du présent article sont résolues conformément aux dispositions du présent Accord et aux principes généralement admis du droit international.

Article 12. Autorisations d'investissement

1. Chaque Partie contractante, sous réserve de ses lois et règlements, examine favorablement les demandes ayant trait à des investissements et octroie rapidement les autorisations requises sur son territoire en ce qui concerne les investissements d'investisseurs de l'autre Partie.

2. Chaque Partie contractante, sous réserve de ses lois et règlements, octroie un permis d'entrée et de séjour temporaire et délivre les papiers nécessaires à cet effet aux personnes physiques employées de l'étranger à titre de cadres supérieurs, directeurs, spécialistes ou personnel technique en relation avec un investissement d'un investisseur de l'autre Partie et dont l'emploi est indispensable à l'entreprise aussi longtemps que lesdites personnes continuent de satisfaire aux dispositions du présent paragraphe ; elle accorde également des permis d'entrée et de séjour temporaires aux membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs) pour la même période qu'aux personnes employées.

Article 13. Application d'autres règles

1. Si les dispositions de la législation d'une Partie contractante ou des obligations existantes nées du droit international ou établies ultérieurement entre les Parties contractantes en sus des dispositions du présent Accord contiennent des règles, générales ou spécifiques, accordant aux investissements des investisseurs de l'autre Partie un traitement plus favorable que celui prévu dans le présent Accord, ces règles, dans la mesure où elles sont plus favorables à l'investisseur, l'emportent sur celles du présent Accord aussi longtemps qu'elles restent en vigueur.

2. Chaque Partie contractante respecte toute autre obligation qu'elle peut avoir contractée en ce qui concerne un investissement spécifique d'un investisseur de l'autre Partie.

Article 14. Application de l'Accord

Les dispositions du présent Accord s'appliqueront aux investissements effectués à l'avenir par des investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre Partie ainsi qu'aux investissements existants conformément aux lois de la Partie contractante à la date d'entrée en vigueur du présent Accord. Elles ne s'appliqueront toutefois pas aux demandes nées d'événements survenus avant l'entrée en vigueur du présent Accord, ni aux demandes réglées avant cette date.

Article 15. Exceptions de caractère général

1. Aucune disposition du présent Accord ne peut être interprétée comme empêchant une Partie contractante de prendre toute mesure nécessaire à la protection de ses intérêts vitaux en matière de sécurité en temps de guerre ou de conflit armé, ou autres situations d'urgence dans les relations internationales.

2. A condition que ces mesures ne soient pas appliquées de manière constituant un moyen de discrimination arbitraire ou injustifiable par une Partie contractante, ou une forme déguisée de restriction à l'investissement, aucune disposition du présent Accord ne peut être interprétée comme empêchant les Parties contractantes de prendre toutes mesures nécessaires au maintien de l'ordre public.

3. Les dispositions du présent article ne s'appliquent pas aux articles 5 et 6 du présent Accord.

4. Les dispositions du présent article seront appliquées conformément aux clauses relatives à la nation la plus favorisée et au traitement national des Règles de l'OMC.

Article 16. Transparence

1. Chaque Partie contractante publie sans délai, ou porte à la connaissance du public de toute autre manière, ses lois, règlements, procédures et décisions administratives et judiciaires d'application générale ainsi que les accords internationaux susceptibles d'affecter les investissements des investisseurs d'une Partie contractante sur le territoire de l'autre.

2. Aucune disposition du présent Accord n'oblige une Partie contractante à fournir toutes informations confidentielles ou exclusives, ou à y donner l'accès, notamment pour ce qui est des informations concernant des investisseurs ou investissements particuliers dont la divulgation serait contraire aux lois protégeant la confidentialité ou porterait atteinte aux intérêts commerciaux légitimes d'investisseurs donnés.

Article 17. Entrée en vigueur, durée et dénonciation

1. Chaque Partie contractante informe l'autre par écrit de l'accomplissement des formalités juridiques internes requises sur son territoire pour l'entrée en vigueur du présent Accord. Le présent Accord entrera en vigueur trente jours après la date à laquelle la dernière notification aura été reçue. Les documents de ratification seront échangés dès que possible.

2. Le présent Accord restera en vigueur pour une période de 20 ans à compter de la date de son entrée en vigueur et continuera à produire ses effets, sauf dénonciation, conformément aux dispositions du paragraphe 3 du présent article.

3. Chaque Partie contractante peut, moyennant un préavis écrit d'un an adressé à l'autre Partie, dénoncer le présent Accord à la fin de la période initiale de 20 (vingt) ans, ou à tout moment après cette date.

4. En ce qui concerne les investissements effectués ou acquis avant la date de dénonciation du présent Accord, les dispositions de tous les autres articles du présent Accord continueront à produire leurs effets pour une nouvelle période de vingt ans à compter de ladite date.

5. Le présent Accord peut être amendé par voie d'accord écrit entre les Parties contractantes. Les amendements entreront en vigueur suivant la procédure requise pour l'entrée en vigueur du présent Accord.

EN FOI DE QUOI les représentants soussignés, dûment habilités à cet effet, ont signé le présent Accord.

FAIT en deux exemplaires à Helsinki ce 1er jour de novembre 2000, en langues finlandaise, bosniaque/croate/serbe et anglaise, tous les textes faisant également foi. En cas de divergence, le texte anglais prévaut.

Pour le Gouvernement de la République de Finlande :

KIMMO SASI

Pour la Bosnie-Herzégovine :

JADRANKO PRLIC

